नवौ नगर सभा

मिति २०७८ असार १० गते प्रस्तुत भई पारित भएको

आर्थिक बर्ष २०७८/२०७९ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

रामधुनी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

झुम्का, सुनसरी

प्रदेश नं. १

नवौ नगर सभामा नगर प्रस्तुत भई पारित भएको आ.ब. २०७८/०७९ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

नगरसभाका अध्यक्ष ज्यू
उपस्थित सदस्य ज्यू
रामधुनी नगरपालिकाको योजना तर्जुमा समिति संयोजक/नगर उपप्रमुखकोको तर्फ वाट कोभिट १९ को दोस्रो लहर वाट सृजित विषम परिस्थितीका विच यस नवौ गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक बर्ष २०७८/२०७९ को बजेट, नीति तथा को विवरण प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु र उपस्थित सम्पुर्ण सभासद ज्यूहरुलाई न्यानो अभिवादन व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

१) सर्वप्रथम ऐतिहासिक आन्दोलन, लोकतान्त्रिक प्राप्ती अग्रगामी परिवर्तन तथा संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपाल निर्माणकालागि भऐका जनआन्दोलन, जनयूद्ध, आदिवासी जनजाती तथा मधेश आनदोदन लगायतका विभिन्न आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमुल्य जिवनको वलिदान गर्नु भएका सहादत प्राप्त गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

२) विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारी बाट जीवन गुमाउनु हुने सबै नागरिकहरु प्रति भावपुर्ण श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । यस्तै कोरोना वाट संक्रमित भई विभिन्न स्वास्थ्य संस्था र होम आईसोलेशनमा उपचाररथ सबैलाई सीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्द छु। साथै कोरोना महामारीका बिरुद्ध अग्रपक्तिमा रहेर खटिरहनुभएका सबै स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षा कर्मी, पत्रकार, कर्मचारी, जनप्रतिनिधि र सम्पुर्ण नागरिक प्रति हार्दिक धन्यवाद र कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

३) यो नीति, बजेट तथा कार्यक्रमलाई रामधुनीनगरपालिकाको तर्फबाट स्थानीय श्रोत र साधनको अधिकतम प्रयोग गर्दै नगरको चौतर्फी विकासका लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त निर्देशन कार्यबिधि तथा नियमहरु, आवधिक नगर विकास योजना, नगर सभा वाट पारित विभिन्न ऐन, नियम, कार्यविधि वमोजिम राजश्व परामर्श समिति, बिभिन्न बिषयगत समितिहरु, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति र बजेट निर्माणसंग आबश्यक पर्ने बिभिन्न चरणहरु पार गर्दै संम्वन्धित बिज्ञहरुको राय सल्लाह र सुझाव तथा नगर कार्यपालिका सदस्यहरुको समन्वयमा यो आ.व. २०७८/०७९ का लागि तय गरिएको नीति, बजेट तथा कार्यक्रम यस नवौ नगर सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्षित भएकोछु ।

४) रामधुनी नगरपालिकाको भौतिक पूर्वाधार विकास भइ नसकेको । प्रयाप्त भौतिक पूर्वाधारहरु र प्रशासनिक भवनको कमीका बीचमा रामधुनी नगरपालिकालाई अगाडि बढाउदै लानुपर्ने चुनौतिहरु हामी माझ छ । नगरबासीहरुमा पनि हामी गाउँबासीबाट नगरबासी भएका छौं भन्ने पूर्ण अनूभूति भइनसकेको अवस्था रहेको छ तथापी हरेस हनु हुदैन भन्ने तथ्यलाई स्वीकार गर्दे सघीय लोकतनत्रिक गणतन्त्रले हामीलाई दिगो शान्ति, स्थायित्व, बिकास समृद्धि, सामाजिक न्याय र समाजवाद तर्फ अघि बढने आधार दिएको छ । हामी प्रत्येक नेपालीको परिवर्तनको चाहना एवम बिकास र समृद्धिको सपनालाई सार्थक बनाउने मुल ढोका खुलेको छ । समृद्ध नेपाल सुखि नेपाली को नारालाई पुरा गर्न रामधुनी नगरपालिकाले **"व्यवशायिक कृषि र उधम सहितको पर्यटकिय शहर, स्वस्थ, शुशस्कृत र प्रविधिमा आधारित समृद्ध रामधुनी नगर निर्माणको** आधारशिला तयार हुने क्रममा रहेको छ ।

५ नगरपालिकालाई प्राप्त हुने संघ, प्रदेश तथा आफ्नो स्रोत साधन र क्षमताले भ्याए सम्म अधिकतम सदुपयोग गर्ने गरी आगामी बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, पन्धौ योजना, समृद्ध नेपाल शुखि नेपालीको राष्ट्रि आकाङ्क्षा, स्वच्छ, सुखि र समुन्नत प्रदेशको दिर्घकालिन सोच, व्यवशायिक कृषि र उधम सहितको पर्यटकिय शहर, स्वस्थ, शुशस्कृत र प्रविधिमा आधारित समृद्ध रामधुनी नगर भन्ने दुरदृष्टि सहितको आवधिक आवधिक नगर विकास योजना, दिगो विकासको लक्ष्य, बालमैत्री स्थानिय शासनको आबधिक र रणनीतिक योजना

साथै चुनावी घोषणा पत्रलाई महत्वपुर्ण आधारको रुपमा लिएको छ । सबै प्रकारको सामाजिक, आर्थिक विभेदको अन्त्य गर्दे नगरको बिकास समृद्धि र सामाजिक न्यायलाई थप गतिशिल बनाउने र समाजवादको आधार निर्माण गर्ने उदेश्य वाट निर्देशित छ । यसै नगरसभामा पेश भएको आर्थिक विधेयक र विनियोजन विधेयकको सिद्धान्त र प्राथमिक्ता उपर भएको योजना तर्जुमा प्रकृयाका ७ चरणको छलफलमा टोल विकास संस्था, उपभोक्ता समिति, लक्षित समुह, बाल समुह/बाल संजाल, लक्षित समुह, पत्रकार, व्यपारी, निजी क्षेत्र, बुद्धिजिवी, पेशाविद, संघसंस्था तथा सम्पुर्ण नागरिकहरु वाट प्राप्त भएको सल्लाह सुझावहरुलाई यथोचित महत्वका साथ यो नीति, बजेट तथा कार्यक्रमहरुमा समावेश गर्ने प्रयास गरेकोछु ।

सभाका अध्यक्ष ज्यू

यस रामधुनी नगरपालिकाको चालु आ.ब. ०७७/०७८ को हाल सम्मको अवस्थाको वारेमा सक्षिप्त समिक्षा गर्न अनुमति चाहन्छु ।

६. बिश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारीको असर वाट यस नगरको आर्थिक गतिविधि प्रभावित भएको छ । अपेक्षा गरिएको अनुमानित आय विवरण प्राप्तीमा कमी भएको कारणले १५ प्रतिशित योजना होल्ड गरिएको छ ।

७. सातो नगर सभाले विनियोजित गरेको रु. ६१ करौड ८१ लख ८९ हजार ९३९ रुपैयामा आठौ नगर सभा बाट थप र घट भई सोसोधित बजेट रु. ६७ करौड २० लाख ४६ हजार ३८९ रुपैया रहेकोमा चालु आ.ब. को जेष्ठ मसान्त सम्ममा संघिय र प्रदेश सरकार र स्थानिय तह समेत वाट रकम रु. ५० करौड ७९ लाख १८ हजार २८९ मात्र ७५.५७ % प्राप्ती भएकोछ भने चालु आर्थिक बर्षको अन्त्य सम्ममा करिब ९० % प्राप्ती हुने संसोधित अनुमान गरिएको छ ।

८. चालु आ.ब. को जेष्ठ मसान्त सम्म कुल बिनियोजित बजेट रु. ६७ करौड २० लाख ४६ हजार ३८९ रुपैया को करिब ५८.१५ % प्रतिशत खर्च भई सकेको छ भने आर्थिक बर्षको अन्त्य सम्ममा ९० प्रतिशत .खर्च हुने अनुमान गरिएकोछ । साथै चालु आ.ब.को तुलनामा आगामी बर्षकोलागि ४ करौड ३० लाख एकान्व्वे हजार (६.४१%) बढिको बजेट प्रक्षेपण गरिएको छ ।

९. चालु आर्थिक बर्षमा यस नगरलाई बालमैत्री नगरको रुपमा घोषणा गर्ने लक्ष्य राखेकोमा सम्पुर्ण तयारी भएपनी बिश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारीको असर वाट तोकिएको मितिमा हुन नसकेको र अवस्था सहज हुने वितिके लक्ष्य अनुसारको बालमैत्री नगर घोषणा गर्ने कार्य अगाडी बढाईने छ ।

१०. बिश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारीको असर वाट प्रभावित भएका महत्वपुर्ण कार्यहरुलाई निरन्तरता दिने उदेश्ले अगामी आ.ब.मा उक्त योजना कार्यक्रमहरुलाई समेटने कोशिस गरिएको छ ।

सभाका अध्यक्ष ज्यू

११) अब म आगामी आर्थािक बर्ष २०७८/०७९ को बजेट नीति तथा कार्यकमको प्राथमिक्ता प्रस्तुत गर्दछु । बजेटको प्राथमिक्ता निम्नानुसार रहेको छ ।

(क) कोभिड १९ को माहामारी नियन्त्रण तथा परिक्षण र खोपको दायरालाई विस्तार, उपचारको कोविड अस्पताल वाट व्यवस्था, स्वास्थ्य कमीको उचित परिचालन वाट नगरका जनताहरुको जिवन रक्षा गर्ने,

(ख) बालमैत्री स्थानिय शासन अन्तरगतका सुचकहरु पुरा गरी निरन्तरता दिने,

(ग) सर्वसुलभ तथा गुणस्तरिय आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलव्ध गराउने,

(घ) जिवन उपयोगि तथा सिपयुक्त शिक्षाको प्रवन्ध मिलाउने,

(ङ) आर्थिक सामाजिक पुर्वाधारहरुको विकास गरी नगरको समृद्धिको आधार तयार गर्ने,

(च) नगरमा आर्थिक वृद्धिलाई दिगो रुपमा हासिल गर्न आवश्यक सार्वजनिक पूर्वाधार/संरचना तथा सेवाहरु सार्वजनिक, नीजि साझैदारी अवधारणामा आवद्ध हुन,

(छ) कृषी उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि तथा कृषी क्षेत्रमा यूवाको परिचालन,

(ज) उधोग, व्यवसाय, पर्यटन क्षेत्रमा रोजगारी, उधम विकासको माध्यम वाट स्वरोजगारीका अवसरहरु दिन,

(झ) निर्माणधीन तथा अधुरा योजनाहरुलाई निरन्तरता,
(ञ) जीवन उपयोगी, शिपमुलक कार्य मार्फत लक्षित वर्गको जिवन चक्रमा साकारात्मक परिवर्तन गर्न,
(ट) संघ, प्रदेश तथा छिमेकी नगरपालिका गाउँ पालिकाहरु संग सहयोग, समन्वय र सहकार्य मार्फत सन्तुलित विकास,
(ठ) नजिता मुखि शासकिय व्यवस्था तथा पारदर्शिता र शुसासन कायम गर्ने ।

सभाका अध्यक्ष ज्यू
अव म आगामी आर्थिक बर्षमा वडा गत र विषय गत बजेटमा रहेको कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्दछु ।

१२) **जग बलियो त घर बलियो** भन्ने उखान बमोजिम अधिकतम बजेट वडाहरुमा सिलिङ्ग बनाएर पठाएकोमा सोहि सिलिङ्गको आधारमा वडाहरुले वस्ती स्तरमा ७ दिन अगावैको सुचना मार्फ वडा सदस्यहरुको जिम्वेवारी वाट संकलित योजनाहरुलाई प्रथमिक्ताको आधारमा प्राथमिकरण गरि समय सिमा भित्र नगरपालिकामा पेश भएको जुन तपसिल अनुसार रहेको छ ।

वडा तर्फको बजेट
(क) आर्थिक विकास तर्फ रु. ६,६६,०००।००
(ख) सामाजिक विकास तर्फ रु १६, ४४,०००।००
(ग) भौतिक पुर्वाधार विकास तर्फ रु. १,०८,८८०००।००
(घ) शुसासन तथा संस्थागत विकास तर्फ रु. ३,००,०००।००
(ङ) चालु तथा प्रशासनिक खर्च रु. १५,००,०००।००
प्रति वडा रु. १४९९८०००।००
९ वटा वडाहरुमाको जम्मा रु. १३,४९,८२,०००।०० (तेह्र करौड उनपचास लाख बयासी हजार)

नगर तर्फको बजेट
(क) आर्थिक विकास रु. ९०,००,०००।००
(ख) सामाजिक विकास रु. २,२२,००,०००।००
(ग) नगर स्तरिय समपुरक तथा अन्य योजनाहरु रु. ७,००,००,०००।००
(घ) विपद् व्यवस्थापन वनवातावरण विकास (कोविड १९ समेत) रु. १,००,००,०००।००
(ङ) सुशासन, संस्थागत विकास रु. ७३,००,०००।००
(घ) प्रशासनिक खर्च रु. १३,००,००,०००।००
नगर तर्फको जम्मा रु २४,८५,००,०००।०० (चौबिस करौड पचासी लाख)

वाहय तथा अन्य बजेट
(क) संघिय शसर्त, समपुरक पुजीगत अनुदान समेतको कार्यक्रमहरु रु.२६,७९,००,०००।००
(ख) प्रदेश शसर्त तथा समंपुरक कार्यक्रमहरु रु. १,५२,३३,०००।००
(ग) जनसहभागिता हुने कार्यक्रमहरु रु. ३,००,००,०००।००
(घ) बर्षमा अ.ल्या. गर्ने योजना तथा कार्यक्रमहरु रु.३,१७,८९,०००।००
वाहय र अन्य जम्मा रु. ३४,४९,२२,०००।०० (चौतिस करौड उनपचास लाख बाईस मात्र)
कुल जम्मा रकम रु. ७२,८४,०४,०००।०० (एकहतर करौड एकाउन्न लाख सैतिस हजार मात्र)

१३) माथि विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयनको तह सम्म ल्याउन नगरपालिकाले तयार पारेका आवधिक नगर विकासको लक्ष्य संग जोडर थप खुडकिलाहरु उकलिने प्रयास गरिएको छ ।

ूआगामि ५ बर्ष भित्र दिगो शहरी विकासका लागि आवश्यक आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, सास्कृतिक तथा प्रशासनिक पूर्वाधार हरूको जग स्थापित भई आगामि २५ बर्ष भित्र सुनसरी जिल्लाको एक सुविधा सम्पन्न समृद्ध नगरको रुपमा विकसित भएको हुनेछू

१४) माथि विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयनको तह सम्म ल्याउन **दिगो विकासको लक्ष्य** संग जोडर थप प्रयासहरु हुनेछ। जसलाई निम्नानुसार राखिएकोछ।

सेप्टेम्बर २०१५ मा सम्पन्न ऐतिहासिक राष्ट्रसंघीय महाँसभाबाट १९३ सदस्य मुलुकहरूले पारित गरेर जनवरी १, २०१६ देखि लागु गरेको दिगो विकास लक्षहरू (Sustainable Development Goals) नेपालको सन्दर्भमा अत्यन्तै समय सान्दार्भिक रहेकोछ। यो लक्ष मानव समाजका सवै पक्ष बाट निरपेक्ष गरिवीको अन्त्य गर्ने एउटा ऐतिहासिक, साहासिक र विश्वब्यापी सहमति हो। सन २०३० भित्र मानव जाती र पृथ्वीकालागि समतापूर्ण, न्यायसंगत र शुरक्षित विश्व निर्माण गर्नु रहेकोछ। दिगा विकासका १७ लक्ष र १६९ कार्य लक्षहरू यस सन्सारलाई बदल्ने र सभ्य र विकसित समाजको निर्माण गर्ने दिगो बिकास एजेण्डा २०३० को एउटा भाग समेत भएकाले उक्त विषयले नपालको दिगो विकास संगै रामधुनी नगरपालिकाको दिगो विकासमा समेत योगदान पुऱ्याउने भएकाले यस नगरको बार्षिक नगर विकास योजना तयारीका क्रममा समेत यसलाई आधार बनाउने प्रयत्न गरिएको छ। दिगो विकास लक्षका मूख्य विषय बस्तु देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएका छन्। जुन लक्ष्यलाई सन २०३० सम्म हामी सबैले पुरा गर्न प्रयत्नशिल रहनु पर्दछ।

- गरिवी दरलाई २१.६ बाट ४.९ मा झार्ने
- पुड्को पनलाई ३६ प्रतिसत बाट १५ प्रतिसतमा ल्याउने
- मातृ मृत्यूदरलाई २५८ प्रतिलाख बाट ६९ मा ल्याउने
- ७५ प्रतिसत यूवाहरूलाई रोजगारी सृजना गर्ने
- ब्यवसायिक तथा प्राविधिक काममा महिलाको सहभागिता २४ प्रतिसत बाट ४० प्रतिसत पुऱ्याउने
- पाइपलाईन बाट खानेपानी वितरणलाई ४९.५ प्रतिसत बाट ९० प्रतिसत पुऱ्याउने
- विद्युत पहुँचलाई ७४ प्रतिसत बाट ९९ प्रतिसत पुऱ्याउने
- यूवा बेरोजगार दरलाई ३५.८ प्रतिसत बाट १० प्रतिसतमा झार्ने
- कार्वन उत्सर्जन तह ०.१० मेट्रिक टन प्रति ब्यक्ति बाट ०.०५ मा सिमिति गर्ने
- जोखिमपूर्ण अवस्थामा काम गरिरहेका बालबालिकाको दर ३० प्रतिसत बाट झण्डै शुन्यमा पुऱ्याउने

१६. उदेश्य

" आवधिक नगर विकास योजनाले लक्ष्य गरेको आर्थिक, सामाजिक, साँकृतिक तथा भौतिक विकासका लागि दीर्घकालीन सोचले निर्धारण गरेका लक्ष्य र उद्देश्यहरू प्राप्त गर्न यो वार्षिक योजना तर्जुमा ले सहयोग गर्नेछ"

वृहत्तर रामधुनीको अवधारणा, नगरपालिकाले तर्जुमा गरिरहेको बार्षिक योजना र अगामी दिनमा तयार पार्ने दीर्घकालिन लक्ष्य र क्षेत्रगत गुरुयोजना सहितको योजनाले परिकल्पना गरेको वातावरणीय तथा आवासीय दृष्टिकोणबाट स्वच्छ, शैक्षिक बिकासको दृष्टिकोणबाट स्वावलम्वी र उद्यमशीलता, व्यवसाय प्रर्वद्धनको दृष्टिकोणबाट सम्बृद्ध औद्योगिक नगरको दीर्घकालिन लक्ष्य प्राप्तीका लागि उद्योग, व्यवसाय, शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास जस्ता क्षेत्रमा बिद्यमान अपार संभावना र चुनौती समेतलाई ध्यानमा राखी देशले अंगिकार गरेको दिर्धकालिन विकास नीति, दिगो विकासका लक्ष्य(SDGs), राष्ट्रिय शहरी बिकास नीति, राष्ट्रिय योजना आयोगको मार्ग निर्देशन, संघीय मामिला तथा समान्यप्रशासन मन्त्रालयबाट समय समयमा जारी भएका मार्ग निर्देशन, नेपाल मानव विकास सुचकाङ्क, बालमैत्री स्थानिय शासन कार्यविधि तथा रणनिति २०६८, स्थानिय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ तथा बातावरण मैत्री स्थानिय शासन प्रारुप २०७०, स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४, समेतलाई आधार बनाई

शहरी पूर्वाधार तथा भौतिक बिकास, साहित्य कला, संस्कृति र पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र खेलकुद, गरिवी न्युनिकरण तथा लक्षित क्षेत्र बिकास, वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन, आर्थिक बिकास, बित्तीय बिकास, संस्थागत बिकाससंग सम्बन्धित नीति तर्जुमा, क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु र केही रणनीतिक परियोजनाहरु कार्यान्वयन गरी आर्थिक तथा सामाजिक उन्नतिमा नगरवासीहरुको पहुंच बृद्धि गर्नु आ.व.२०७८/०७९को नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य उद्धेश्य हुनेछ ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू

अव म आ.ब. ०७८/०७९ को आर्थिक विकास संग सम्बन्धित नीति तथा कार्यकमहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. आर्थिक विकास

(कृषी, पशु पालन, सहकारी, पर्यटन विकास, उधम विकास, रोजगारकेन्द्र समेत)

(१.१) विगतका नगर सभाहरु वाट पारित नीति तथा कार्यकमहरुलाई निरन्तरता दिदै देहायका थप नीतिहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

(ज्ञ.द्द) नगरक्षेत्र भित्र रहेका खाली जमिनलाई खेर जान नदिन कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग गरी सघन खेती प्रणालीका माध्यमबाट कृषि उत्पादन गर्ने नीति लिईनेछ ।

(१.२) कृषि क्षेत्रको विकासको लागि कृषि पकेट क्षेत्र घोषणा गरि एकिकृत कृषि विकास नीति अनुरुप उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषि विकास रणनीति बनाई विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । उल्लेखित कार्यको धान (वडा नं. ६ र ७), मकै (वडा नं. ८ र ९), माछा (वडा नं. १, २, ६,७ ८ र ९), पशुपालन (वडा नं. ४, ६, ७, ८ र ९), आर्गनिक तरकारी खेतीका (वडा नं. २ र ३) पकेट क्षेत्रहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

(१.३) संघीय तथा प्रदेश सरकारको कृषि नीति अनुरुप जमीनको खण्डिकरण रोकी चक्लाबन्दीलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ। सहकारीतामा आधारित सामुहिक कृषि प्रणालीको माध्यमबाट भूमीहीन, बेरोजगार र विपन्न समुदायका लागि जीविकाको अनुकूलता सिर्जना गर्ने प्रयत्न गरिनेछ ।

(१.४) कृषि र पशु सेवा क्षेत्रको विकासका लागि क्षमता शिप र शसक्तिकरणमा जोड दिदै सीपमूलक तालिम तथा आय आर्जनको कार्यक्रम संचालन गर्दै लगिनेछ ।

(१.५) निर्वाहमुखी परम्परागत कृषि तथा पशुपालन व्यवसायलाई संरक्षण गर्दै उन्नत पशुपालनको व्यवस्था मिलाई, व्यवसायिकरण तथा बजारीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(१.५) पशु नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(१.६) **घरै बसीँ कमाईन्छ नोट, करेसाबारीमा रोपौँ तरकारीको बोट** भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन छनौट भएको तरकारी खेती समुहहरुलाई सहयोग गरिनुको साथै एभोकार्डो र ड्राईगनफ्रुटस खेती व्यापक रुपमा गर्न प्रोत्सहान गर्ने नीति अगाडि बढाईनेछ ।

(१.७) स्थानीय प्रजातिका धान, मकै, कोदो, कोसेवाली लगायतका अन्नहरुको संरक्षणको लागि स्थानीय बीउ संरक्षण र विकास गर्ने गरी बीउ बैंकको स्थापना गर्ने नीति अवलम्वन गरिने छ ।

(१.८) नगरलाई मौरीको महमा आत्मनिर्भर बनाउन एक घर एक मौरी घारको नीति अवलम्बन गरिने छ । यो कार्यकमलाई शुरुवात गर्न चालु बर्ष वाट गरिने छ ।

(१.९) खुला तथा अनियन्त्रित रुपमा छाडिएका चौपायाको व्यवस्थापन गर्नका लागि कान्जिहाउस स्थापनाकोलागि पहल गरिनेछ ।

(१.१०) प्रांगारिक खेतीका लागि सम्भावित क्षेत्रहरुको पहिचान सगैं उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न नगर क्षेत्रभित्र उत्पादित प्रांगारिक वस्तुको ब्रान्ड प्रवर्द्धन गर्दै राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा बजारीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(१.११) **उप-प्रमुख आत्मनिर्भर कार्यकम** अर्न्तगत कृषि पेशालाई सामाजिक प्रतिष्ठा सहित आत्मा निर्भर पेशाको रुपमा स्थापित गर्दै उपयुक्त खेती गर्ने क्षेत्र पहिचानका लागि निशुल्क माटो परिक्षणको व्यवस्था गरि

परिक्षणले ओल्याएको आबश्यक कृषी चुना तथा अन्य सामाग्री अनुदानमा उपलव्ध गराउने नीति अगाडी बढाईनेछ ।

(१.१२) **उप-प्रमुख आत्मनिर्भर कार्यक्रम अर्न्तगत** व्यवसायिक कृषि, पशुजन्य उत्पादनलाईविशेष जोड दिने नीति अबलम्बन गरीने छ । जसका लागि सामुहिक तरकारी खेती, माछा पोखरी निर्माण माछाको भुरा वितरण, बाखा पालन, गाई पालन, भैसी पालन, बंगुर पालन, बोयर बोका तथा बाखा वितरण, कुखुरा पालन जस्ता व्यवसायीक कृषि प्रणालीमा जोड्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

(१.१३) निर्वाहमुखि कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिकरण गर्नका लागि उन्नत विउविजन, मलखादको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

(१.१४) गरिवी निवारणकोलागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) को माध्यमबाट गरिवी निवारण गर्न आ.ब. ०७७।०७८ मा १२० जना उधमी सृजना भएकोमा आगामी बर्ष ०७८।७९ मा थप १५० जना उधमीहरु सिजृना गर्ने नीति लिइनेछ । साथै उपयूक्त वडामा सृजना भएका उधमहिरु सामुहिक रुपमा काम गर्न र सो ठाउँ वाट आफनो उत्पादन विक्रि वितरण गर्न सक्ने साझा सुविधा केन्द्र स्थापना गर्ने नीति लिइऐकोछ ।

(१.१५) सिमान्तकृत, अति विपन्न परिवारहरुको यथार्थ पहिचान गरी त्यस्ता परिवारहरुलाई गरीबीबाट मुक्त गर्न विभिन्न उपायहरुको खोजी गरी कार्यान्वयन गर्ने प्रयत्न गरिनेछ । त्यस्ता परिवारहरुलाई लक्षित गरी आयमूलक तथा शीपमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरि २५० जनालाई उधमी बनाउने नीति लिइऐकोछ ।

(१.१६) नगर क्षेत्रमा रोजगारी प्रर्वद्धन गर्नका लागि औद्योगिक क्षेत्रको स्थापन गर्न आबश्यक पहल गरि स्वदेशी लगानीकर्तालाई लगानीको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । जसका लागि आबश्यक पूर्वाधार विकासको व्यवस्था मिलाइनेछ । नया स्थापना हुने १० करोड भन्दा माथि पूँजी लगानी गरी स्थानीय २५ जना भन्दा बढि व्यक्तिहरुलाई रोजगारी दिने उद्योगलाई अगामी बर्षका लागि व्यवसायिक कर छुट दिने नीति लिइऐकोछ ।

(१.१७) **'समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली '** भन्ने संघीय सरकारले लिएको नारालाई मूर्तता दिनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत नगरमा रहेको बेरोजगारी समस्यालाई समाधान गर्दै लगिने छ ।

(१.१८) नगरक्षेत्रमा धार्मिक पर्यटकीय आर्कषणको रुपमा रहेका रामधुनी मन्दिर क्षेत्रलाई पर्यटकीय हवको रुपमा गौरवको योजना अन्तरगत विकास गर्न तयार भएको गुरु योजना आुसारको कार्य अगाडि बढाउन बिस्तुत प्राविधिक अध्यन प्रतिवेदन (DPR) र वातावरणिय परिक्षण (IEE) गरि निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिन १ करौड ५० लाखको बजेटको व्यवस्था गरिएकोछ । आदिवारी जनजाती संग्राहलय, आदिवासी जनजाती पार्क, वडा नं. १, ५, ६, ७ र ९ मा निर्माणधीन बालउधान, शंकरवली, रास ताल, प्रेमताल, जुडीसिमसार क्षेत्र लगायतका पर्यटकीय क्षेत्रहरुको पर्यटकीय पूर्वाधार विकास निर्माण गर्न समेत आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

(१.१९) नगर भित्रका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरुमा प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु पर्यटकीय स्थल प्रवेशद्धारमा राखिने छ । साथै महिलाहरुको महिनावारी समस्यालाई मध्यनजर गर्दै सेनेटरी प्याड राख्नका लागि अटोमेटिक भेण्डिङ मेसिन समेत जडान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(१.२०) नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालन भएका सहकारी संस्थाहरुको तथ्याङ्कलाई अध्यावधिक गर्दै संस्थाको संस्थागत क्षमता विकासमा सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(१.२१.) स्थानीय सम्भावना, तुलनात्मक लाभ तथा विशिष्ट अवसरको उपयोग गरी उपयुक्त कृषि प्रविधिहरुको विकास, प्रसार तथा उपयोगबाट कृषि उत्पादन एवं उत्पादकत्व बढाइनेछ । साथै कृषिको व्यावसायिकरण तथा विविधिकरणमा जोड दिई आय आर्जन तथा रोजगारका थप अवसरहरु सृजना गरिनेछ ।

(१.२२.) वैज्ञानिक भू-उपयोग प्रणलीको उपयो गरी उर्वरा कृषि भूमिलाई गैर कृषि प्रयोगमा ल्याउन निरुत्साहित गरिनेछ । कृषि भूमि विकासको उपयुक्त प्रविधि प्रयोग गरी वैज्ञानिक प्रयोग बढावा दिइनेछ ।

(१.२३.) भुमी सुधार तथा भू–उपयोग नितीका आधारमा भुमिको वर्गिकरण गरी कृषि योग्य जमिन चक्लावन्दी गरी पकेट , ब्लक, जोन ,र सुपरजोन क्षेत्रका स्तरमा विस्तार गदै तरकारी , खाद्यान्न, फलफुल जन्य बाली उत्पादनमा आत्मानिर्भर बनाउने निती लिईने छ ।

(१.२४.) कृषि प्रसार,कृषि उत्पादन व्यावस्थापन सम्बन्धि उन्नत प्रविधी हस्तान्तरण गर्दै आधुनिकीकरण गरिने निती ल्याईने छ ।

१.२५.) महामारी रोग किरा नियन्त्रण गर्न आकास्मिक बाली संरक्षण गर्ने निति ल्याईने छ ।

(१.२६.) प्राङ्गागारीक खेतीलाई जोड वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने निती लिईएको छ ।

(१.२७.) उच्च मुल्य जन्य बाली वस्तुको उत्पादनमा जोड दिदै बजारीकरण गर्ने निती ल्याईने छ ।

(१.२८.) स्थानिय कृषककको उत्पादन विकी वितरणमा सहज बनाउन उचित मुल्य निर्धारणका लागि ग्रेडीङ्ग, र प्याकेजिङ्गको प्रविधी हस्तान्तरण गरिनेछ र चिस्यान केन्द्र ,संकलन केन्द्र र हाटबजारलाई व्यावस्थित गर्दै लैजाने निती दिईनेछ ।

(१.२९.) कृषि सम्वन्धी बीमा र कर्जा सहजीकरण गर्ने निती लिईने छ ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू

अव म आ.ब. ०७८/०७९ को सामाजिक विकास संग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

२. सामाजिक विकास

(शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका एवम लक्षित बर्ग, खानेपानी सरसफाई

(२.१) विगतका नगर सभा वाट पारित नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिदै देहायका थप नीतिहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

(द्द.द्द) शिक्षण संस्थाको नक्सांकन गरी भूगोल र न्यूनतम विद्यार्थी संख्याको आधारमा समायोजन गरीने छ । यसरी समायोजन गर्दा जुन विद्यालयमा समायोजन भएको हो सोही विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ। जसका लागि पहिलो चरणमा समायोजन हुने विद्यालय व्यवस्थापन गर्ने कार्यका लागि आवश्यक सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ ।

(द्द.घ) अनलाईन शिक्षा प्रदान गर्न सबै माध्यमिक विद्यालयहरुमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला र ईन्टरनेट जडान कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिने छ साथै सबै शिक्षक, शिक्षिका कर्मचारीहरुलाई एकिकृत रुपमा नगर पालिका वाट परिचयपत्र उपलव्ध गराउने छ ।

(द्द.ढ) प्रत्येक विद्यालयबाट कम्तिमा एक जना शिक्षकलाइ क्श्त्रत सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।

(द्द.छ) नगरक्षेत्र भित्रका सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुमा कक्षा १ देखि ५ सम्म एकै प्रकारको स्थानीय पाठ्यक्रम लागू गर्ने निति अवलम्बन गरीएको छ यसै बर्ष देखि स्थानिय पाठ्यक्रम निर्माणकालागि रकमको व्यवस्था गरिएको छ ।

(द्द.ट) सामुदायिक विद्यालयहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि र प्रोत्साहनका लागि आधारभूत र माध्यमिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने २ वटा विद्यालयलाई नगर उत्कृष्ट शिक्षा पुरस्कार दिईने छ ।

(द्द.ठ) विद्यालयहरुमा शिक्षक कर्मचारीबाट समयको परिपालन, नियमिता, शिक्षक कर्मचारीहरु माथि विद्यालयमा उपस्थित तथा समयको परिपालनालाई लिएर हुने गरेको नकारात्मक टिका/टिपपणीको अन्त्य गर्न पेशा प्रति पूर्ण निष्ठावान र वफादार भई अध्यापन कार्यमा संलग्न भई शिक्षण सिकाइको समयमा वृद्धि गर्ने प्रयोजनका लागि विधुतीय ई-हाजिरीको व्यवस्था मिलाईने छ ।

(२.८) रामधुनी नगरपालिका स्थित सम्पूर्ण सामुदायिक एवम् संस्थागत विद्यालयहरुको शैक्षिक अभिलेख व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गर्ने, सफ्टवेयरको माध्यमबाट अभिलेख राख्ने नीति अवलम्बन गरिएकोछ ।

(२.९) बिभिन्न कारणले हाल र अगामी दिनमा हुने लकडाउनको कारणले विद्यालय बन्द रहेको अवस्थामा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम वैकल्पिक विधिहरु प्रयोग गरी पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

(२.१०) प्राथमिक उमेर समूहका सम्पूर्ण बालबालिकाहरुलाई विद्यालय भर्ना हुनका लागि भर्ना अभियान सञ्चालन गरिनेछ । साथै प्रौढ साक्षरता र साक्षरोत्तर कार्यक्रम विभिन्न सरकारी तथा ग्रैह सरकारी संस्थाहरुको सहकार्यमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(२.११) शिक्षामा निजी क्षेत्रले पुऱ्याएको योगदानको उच्च मूल्यांकन गर्दै आगामी दिनमा शिक्षा क्षेत्रको गुणात्मक सुधारका लागि निजी क्षेत्रका विद्यालयसंग समेत सहकार्य तथा समन्वय गरिनेछ ।

(२.१२) स्वास्थ्यका लागि खेल, राष्ट्रका लागि खेल भन्ने राष्ट्रिय नीतिलाई स्थापित गर्न युवा लक्षित खेलकुद कार्यक्रम संचालन गरी रामधुनी नगर क्षेत्रलाई राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी उत्पादनको हवको रुपमा विकास गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरीनेछ ।

(२.१४) नैतिक शिक्षामा जोड दिने नीति अबलम्बन गरीने छ । विद्यार्थीहरुलाई अनुशासित र नैतिक शिक्षा प्रदान गर्न शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

(२.१५) विद्यालय स्तरीय शिक्षाको गुणस्तर बृद्धिको निमित्त नमूना विद्यालयहरु संचालन गर्ने नीति लिईएको छ ।

(२.१६) सामूदायिक बालविकास केन्द्रमा कार्यरत सहयोगी कार्यकर्ता र सामूदायिक विद्यालयमा कार्यरत विद्यालयका कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन गरी शिक्षाको गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुग्ने नीति अबलम्बन गरीएको छ । जसको लागि सामुदायिक बालविकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ता र सामूदायिक विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै बालविकास केन्द्रहरुका सहयोगी कार्यकर्तालाई नेपाल सरकारले घोषणा गरेको प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(२.१७) नगरको गौरवको रुपमा रहेको भासि बहुमुखी क्याम्पस संचालनकोलागि व्यवस्थापन खर्च बजेटको व्यवस्था गरीएको छ । साथै उक्त क्याम्पसकोलागि प्राप्त भएको जग्गादातालाई धन्यवाद दिदै उक्त जग्गामा भवन निर्माण तथा पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्न आबश्यक पहल गरीने छ ।

(२.१८) खेल क्षेत्रमा यूवाहरुलाई आकर्षित गर्न नगर स्तरिय **मेयरकप फुटवल प्रतियोगीता** र **उप- मेयर कप महिला भलिबल प्रतियोगीता** संचालन गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ । खेलकूदको विकासमा युवाहरुलाई अभिप्रेरित गरी बढी भन्दा बढी युवाहरुलाई सरिक गराउन सबै प्रकारका खेलहरुलाई प्रोत्साहित गरिने छ । खेल क्षेत्रको बिकास र खेलाडिहरु उत्पादन गर्न बिविध प्रकारका तालिम तथा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यस नगर क्षेत्रबाट राष्ट्रिय र अर्न्तराष्ट्रिय स्तरका सहभागि भई पदक प्राप्त गर्ने खेलाडिहरुलाई सम्मान गरिनेछ । नगरस्तरमा धुरहा खेलमैदानलाई रंगशाला निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिएको र सो कार्यलाई पुरा गर्न नियमित रुपमा पहल गरिनेछ ।

(२.१९) सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत उत्पीडित, असहाय, सिमान्तकृत, आर्थिक अवस्था कमजोर भएका अल्पसंख्यक तथा जेहेन्दार बिद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिने छ ।

(२.३२) विद्यालहरुमा बालबालिकाहरुको सहभागिता र विकास सम्बन्धि अधिकारको सुनिश्चितता गर्दै बालबालिका प्रति हुने, अमानविय दण्ड, बालहिंसा, बालश्रम शोषण, यौन हिंसालाई रोक्न सचेतना कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।

(२.३३) "बालबालिकामा गरौ लगानी, नगरमा ल्याउछ सुनौलो बिहानी " भन्ने नाराका साथ नगरलाई बालमैत्री नगर घोषणा गरिनेछ । बालमैत्री नगर घोषण पश्चायत दिगोपनाकोलागि तयार भएको पञ्चबर्षिय रणनीतिक योजना, आबधिक लगानी योजना, **बालमैत्री तथा स्थानिय नीति** र रणनीतिहरु, बाल संरक्षण योजनालाई तदारुक्ताकासाथ कार्यन्वयन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

(२.३४) सामुदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत शिक्षक कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्न व्यवहारिक तालिमहरु प्रदान गर्नकालागि बजेटको व्यवस्था गरिएकोछ । साथै विद्यालय अनुगमन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यन्वयनमा जोड दिइनेछ ।

(२.३५) संस्थागत विद्यालयहरुबाट गरिब असहाय तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई प्रदान गरिने छात्रवृत्तिको व्यवस्थालाई संस्थागत विद्यालयहरुसँग समन्वय गरी सुनिश्चित गराईनेछ ।

(२.३६) नगर क्षेत्रमा रहेका हरेक स्वास्थ्य संस्थाबाट राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरु निशुल्क उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।

(२.३७) सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई निशुल्क रुपमा आँखा जाँच गरी चश्मा लगाउनै पर्ने विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क रुपमा चश्मा तथा औषधि उपलब्ध गराउने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

(२.३८) नेपाल सरकारले लिएको नीति अन्तर्गत हरेक नागरिकको स्वास्थ्य वीमा गर्ने कार्यक्रमलाई यस नगरक्षेत्रका सबै नागरिकहरुलाई समेट्ने नीति लिईनेछ । साथै उक्त कार्यकममा सरिक हुन नसक्ने यस नगर क्षेत्र भित्रका अति विपन्न १००० परिवारहरुलाई नगरपालिकाको तर्फबाट कुल स्वास्थ्य बिमांकको ५० प्रतिशत रकम व्यहोरर्ने गरि स्वास्थ्य बीमा गर्ने नीतिलाई आ.ब. २०७८/०७९ देखि कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

(२.३९) कोभिड १९ को कारण सिर्जना हुन सक्ने परीस्थितीको आंकलन गरी सम्पुर्ण नगरवासी (बिशेषगरि वालवालिका र जेष्ठनागरिक) हरुलाई सुरक्षित राख्न बिशेष योजना बनाईनेछ र क्वारेन्टिन व्यवस्थापन, राहत वितरण, सचेतना कार्यकम, सूचना तथा तथ्यांक सम्प्रेषण, उपचार तथा नियन्त्रणमा ध्यान दिन आबश्यक बजेट व्यवस्थापन गरेकोछ ।

(२.४०) सरकारी तथा नीजि अस्पताल, स्वास्थ्य संस्थासँग समन्वय गरी स्वास्थ्य शिविरहरु संचालनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(२.४८) नगर पूर्ण खोप सुनिश्चित नगर घोषणा कार्यलाई नगरनिरन्तरताका लागि आवश्यक प्रर्वद्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै लगिनेछ ।

(२.४९) नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालय र नगरपालिकाबाट निशुल्क प्राप्त हुने औषधी सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरु मार्फत सर्वसाधारणलाई सहज तवरबाट उपलब्ध गराइने छ यसका लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गरिएको छ। नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ल्याव परीक्षणको व्यवस्था मिलाउन र वर्थिङ सेन्टरको व्यवस्था मिलाउन आबश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ । हाल स्तरोन्नती भई निर्माण हुन लागेको १५ सैया अस्पतालको निर्माण कार्य शुरुवात भई सकेको छ ।

(२.५०) बाल तथा मातृ शिशु सुरक्षा कार्यक्रममा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुबाट प्राप्त योगदानको उच्च कदर गर्दै महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको क्षमता विकास गरि परिचालन गरिनेछ र बाल वचाउको सुचकहरु पुरा गरि सोको निरन्तरताकोलागि गरेको प्रयत्नलाई सम्मान गर्दै प्रोत्साहनको लागि आवश्यक रकम उपलब्ध गराईनेछ। उक्त रकम प्रतिवेदन र वडाको सिफारिसमा चौमासिक रुपमा दिन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।

(२.५१) बाल तथा मातृ शिशु सुरक्षा कार्यक्रममा गर्भवति महिलालाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती हुदाँको फाईदाको वारेमा तथा प्रसुती पश्चायत आमा र शिशुको (२४ घण्टा, ३ दिन र ७ दिन) ३ पटक जाँचलाई सुनिश्चित गर्न प्रतिपटक/जाँच गरेको प्रतिवेदनको आधार र स्वास्थ्य संस्था/वडाको सिफारिसमा रु.२५०।०० (दुई सय पचास) सम्बन्धित स्वास्थ्य कर्मीलाई उपलव्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

(२.५२) आर्युबेद स्वास्थ्य उपचार पद्दतीलाई प्रोत्साहित गर्दै घरेलु सामान्य प्राथमिक उपचार विधिमा समुदायलाई सक्षम बनाउने नीति अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।

(२.५३) महिला, एकल महिला, बालबालिका, आदिवासी/जनजाति, दलित, मधेशी मुस्लीम पिछडावर्ग, सिमान्तकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यूवा सशक्तिकरण, जेष्ठ नागरिक तथा समाजका अन्य विपन्न वर्गहरुलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने सीप विकास, क्षमता विकास र सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा जोड दिईने छ ।

(२.५४) सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित पुर्वाधार विकास बाहेकका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन प्रक्रियालाई संघ/संस्थाहरुको समेत साझेदारीमा सञ्चालन गरीने र अनुगमन प्रणालीलाइ थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

(२.५५) लक्षित वर्गको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनमा अर्थपूर्ण सहभागितामा बृद्धि गरिनेछ ।

(२.५६) भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति तथा नाटक जस्ता कार्यक्रमहरुलाई प्रोत्साहन सहित वजेटको व्यवस्थापन गरिएको छ ।

(२.५७) ज्येष्ठ नागरिकहरुले समाजमा पुऱ्याएको अतुलनिय योगदानको कदर गर्दै ज्येष्ठ नागरिकको सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।

(२.५८) व्यक्तिगत घटनादर्ता प्रणालीलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन पुराना अभिलेखहरुलाई कम्प्युटर प्रणालीमा आबद्ध गरी रेकर्डलाई अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ । साथै ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरणको अभिलेख प्रक्रियालाई थप प्रभावकारी र ब्यवस्थित गर्न अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउदै लैजाने नीति अबलम्बन गरीने छ । फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्रलाई घरघरमै वितरण गरीने छ ।

(२.५९) रामधुनी नगर क्षेत्रलाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाई संचालित गैरसरकारी संस्थाहरुलाई नगरको छाता भित्र ल्याउन नगरस्तरीय गैरसरकारी संस्था संजालको निर्माण गरी कार्यक्रम तर्जुमा र अनुगमन प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन रामधुनी नगरपालिकाको गैहसरकारी संस्था संचालन कार्यविधीको परिधि भित्र रही संचालन हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

(२.६०) विभिन्न जातजातीहरुको भाषा, कला, साहित्य, संगित र साँस्कृतिको संरक्षण र विकास गर्न भाषा, वर्ण र लिपीको अनुसन्धानात्मक क्रियाकलापलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(२.६१) जातीय, भाषिक, सांस्कृतिक, धार्मिक विविधतायुक्त यस नगरपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने सबै समुदायको क्रमिक विकास र समान सहभागिता लाई बढावा दिदै भेदभावमुक्त, पारस्परिक सदाशययुक्त तथा एकतावद्ध समाज निर्माण गर्न निरन्तर प्रयासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

(२.६२) छुवाछुत, भेदभाव, कुरीति, कुसंस्कृति, अन्धविश्वास र सामाजिक विकृतिहरु हटाउने कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।

(२.६३) सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट सामाजिक पुजी निर्माण गर्न टोल विकास संस्थाको गठनलाई निरन्तरता दिदै गठन हुन बाकी रहेका वडाहरुमा समेत विस्तार गर्ने नीति लिईनेछ ।

(२.६४) जेष्ठ नागरिकहरुको अनुभव, सीप र क्षमताको उचित कदर गर्दै उहाहरुका अनुभवहरुलाई व्यवहारिक रुपमा लागु गर्दै लगिनेछ ।

(२.६५) नगर भित्र दर्ता भएका सामुदायिक संस्था र सहकारी सस्थाको दर्ता, खारेजी र बिघटन कार्यविधि अनुसार नियमन गरि व्यवस्थित बनाईने छ ।

(२.६६) विकासका साझेदार संस्थाहरुबाट साझेदारीमा संचालन गरिने नगर स्तरिय योजनालाई प्रभावकारी तथा नतिजामुखी बनाई कार्यान्वयन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

(२.६७) महिला, गरिब, सिमान्तकृत, अपाङ्ग, भूमिहीन तथा पिछडिएको वर्ग र श्रमिकहरुको साथै आम नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन सहकारीको पहुँच आभिबृद्धि गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

(२.६८) नगर क्षेत्रभित्र सामाजिक न्याय र सुशासन कायम गर्न सामाजिक अपराध, दुर्व्यसन तथा संस्कार न्यूनिकरण गर्न प्रभावकारी कार्य योजना बनाइ लागू गरीनेछ ।

(२.६९) नगर भित्रको सार्वजनिक आवगमन सुव्यवस्थित बनाउदै नेपालीहरुका चाडपर्व, मेला, धार्मिकस्थल, मठ मन्दिर, मदरसा, चर्च, गुम्बा आदिलाई संरक्षण सम्वर्द्धन गर्दै लग्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(२.७०) बढी अपराध हुने तथा दुर्घटना घट्ने स्थानहरु पहिचान गरी विशेष निगरानीको व्यवस्था मिलाउन थप सिसि टिभि क्यामेराहरु जडानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(२.७१) पुस्तकालय, बाचनालयलाई थप व्यवस्थापन तथा ई-लाईबेरीको अवधारणा अनुरुप सञ्चालन गर्दै लगिनेछ ।

(२.७२) मुसहर (ऋृषीदेव, सदा) समुदायमा रहेका र कहिल्यै विद्यालय नगएका, गएर बीचमै पढाइ छाडेका, कम उमेरमै विवाह भई आमा बनेका वा अपांगता भएका १० देखि १८ वर्ष उमेर समुहका किशोरीहरुलाई आधारभुत शिक्षा, जीवनोपयोगी सीप तथा जीविकोपार्जनका लागि तालिम प्रदान गरी उनीहरुलाई भविष्यमा सरकारी शिक्षा तथा रोजगारीको मुल प्रवाहमा समाहित हुन योग्य तुल्याउदै सामाजिकरुपले एक सक्रिय, सचेत तथा आर्थिकरुपले आत्म निर्भर नागरिक बनाउन नगरको सम्पुर्ण मुसहर बस्तिमा बिशेष कार्यक्रम संघसंस्थाको साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

(२.७३) बालबालिकाहरुलाई साईवरक्राईम तथा लगु औषध दुर्वेशनी न्यूनीकरणकोलागि अभिभावकहरु सगै राखेर छलफल तथा जानकारी गराउने र अहिले मौलाएको मोवाईल, फेसबुक तथा ईन्टरनेटको दुरुपयोग बाट हुने जोखिम वाट वच्ने र सहि तरिकाले प्रयोगमा ल्याउन सचेतना अभिबृद्धिको अवलम्बन गर्ने नीति लिईनेछ ।

(२.७४) यूवावर्गहरुलाई नैतिकवान बनाउने शिक्षा, प्राविधिक शिक्षा तथा यौनिक्ता शिक्षा सम्बन्धि कार्ययोजना बनाई पाठयक्रममा समावेश गराउन पहल गर्ने तथा युवाहरुलाई साकारात्मक र स्वस्थ्य बनाउन योग शिक्षाको कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याउने नीति अवलम्बन गर्ने ।

(२.७५) बिद्यालयहरुको बाल विकास केन्द्रहरुमा English Mediam र पुर्ण रुपमा प्रारम्मभिक बालमैत्री कक्षाहरु संचालन गर्ने नीति नीति अवलम्बन गर्ने ।

(२.७६) युवावर्गहरुलाई यूवा समिति मार्फत स्वरोजगार बनाउन उधम विकासको योजना संग आबद्ध गराउने नीति नीति अवलम्बन गर्ने ।

(२.७७) राज्य वाट श्रीमानको मृत्यु भएकाहरुको हकमा विधवाको परिभाष गरी भत्ताको व्यवस्था भएको तर कतिपयको श्रीमान १२ बर्ष भन्दा बढी समय सम्म वेपता रहेको र सम्बन्ध विच्छेद भएका महिलाहरु लाई उक्त सुविधा भित्र न परेकोले निजहरु पनि असहाय भएको र समस्यामा परेको जनगुनासाहरु हुने गरेको हुदाँ चालु आ.ब.मा त्यस्ता समस्यामा परेकाहरुको तथ्याँक संकलन गरि उचित सम्बोधनकोलागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(२.७८) नगरलाई बालश्रम मुक्त स्थानिय तह घोषणा कार्यक्रम सञ्चालनका लाथि श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयामा प्रस्ताब पत्र पठाएकोमा उक्त प्रस्ताव स्वीकृत भएकोले बालश्रम मुक्त घोषणा कार्यविधि, २०७७ वमोजिम यस नगरलाई **बालश्रम मुक्त नगर** आगामी बषको पहिलो चौमासिक भित्र सम्पुर्ण सुचकहरु पुरा गरी घोषणा गर्ने कार्य गरिने छ ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू

अव म आ.ब. ०७८/०७९ को भौतिक विकास संग सम्बन्धित नीति तथा कार्यकमहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

३. भौतिक पुर्वाधार बिकास :

(३.१) विगतका नगर सभा वाट पारित नीति तथा कार्यकमहरुलाई निरन्तरता दिदै देहायका थप नीतिहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.२) नगर क्षेत्रभित्रका सडकहरुको नगरस्तरीय यातायात व्यवस्थापन गुरु योजना (MTMP) तयार गरि सोही बमोजिम निर्माण कार्य अगाडी बढाईने छ ।

(३.३) सडक तथा यातायात विस्तार गर्दा पानीको श्रोत, वनजंगल, प्राकृतिक स्रोत तथा धार्मिक क्षेत्र विस्थापित नहुने गरी डिजाईन गरिनेछ ।

(३.४) ग्राभेल, पक्कि नाला, एजिङ तथा कालोपत्रे/ढलान सडक निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा सडक मापदण्ड भित्र पर्ने पोल सार्ने/फेर्ने, ह्युम पाईप समेतको लागत अनुमान तयार गरी सोही बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

(३.५) दीगो विकासको लक्ष्य प्राप्तीका लागि जनसहभागितामा आधारित आयोजना र कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन् । समुदायमा आधारित विकास आयोजना तथा कार्यक्रमहरु साझेदारी संघ/संस्थाहरुसँग सहकार्य, स्थानीय उपभोक्ताको संलग्नतामा सञ्चालन गरिने छ । जसका लागि स-साना लगानी आवश्यक पर्ने कर्ल्भट निर्माण वा मर्मत सम्भार, सडक ग्राभेल, सामुदायिक भवन, सिंचाई, कृषि, विद्युतिकरण आदी कार्यक्रममा समुदाय वा उपभोक्तासँग साझेदारी गरी नागरीक अपनत्व सहितको विकास अगाडि बढाउने नीति अवलम्बन गरीने छ । भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कामहरुलाई गुणस्तरयुक्त र दीगो बनाउनको लागि निर्माण सामाग्रीहरुको गुणस्तर मापन गर्ने विषयलाई सुनिश्चित गरीनेछ ।

(३.६) स्थानीय सरकारको अधिकारक्षेत्र भित्र रहेका सडक खण्डमा सडक सुरक्षाका लागि गति नियन्त्रण लगायतका ट्राफिक नियमसँग सम्बन्धित संकेतको व्यवस्था गरिने छ । साथै नगर/वडाबाट निर्माण हुने नयाँ कालोपत्रेमा यु-टर्न तथा बाटो घुमाउरो भए Solar Powered Traffic Signal Light जडान गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ । उल्लेखित नीति कार्यान्वयन गर्ने पहिलो चरणको रुपमा आ.ब. २०७८/०७९ मा नमुनाको रुपमा पूर्व पश्चिम लोकमार्ग तथा पुराना कालोपत्रे सडकहरुमा Solar Powered Traffic Signal Light जडान गरिने छ ।

(३.७) नगरको भौगोलिक एवम् क्षेत्रगत सन्तुलनलाई मध्यनजर गरी महत्वपूर्ण मानिएका ठूला पूर्वाधारजन्य आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताका साथ रकम विनियोजन गरी संचालन गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरिनेछ । जसका लागि साना र टुके आयोजनाहरुलाई निरुत्साहन गरिनेछ ।

(३.८) नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित सिटी सफारी तथा टेम्पुहरुलाई वार्षिक नवीकरण गरि रुट निर्धारण गरिने छ ।

(३.९) सडक सञ्जाल निर्माण गर्दा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि उत्पादन र बजारीकरणलाई प्राथमिकतामा राखि सडक सञ्जालको विकास र विस्तार गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरीने छ ।

(३.१०) कृषकहरुको जीवनस्तरमा सुधार ल्याई नगरको आर्थिक समृद्धिमा कृषि पेशालाई जोड्ने उद्धेश्य परिपूर्तीका लागि नगरलाई कृषिमा आत्मनिर्भर बनाउन कृषि सँग सम्बन्धित आयोजनाहरु छनौट गर्दा कृषि पकेट क्षेत्रलाई आधारको रुपमा लिई पूर्वाधार विकास गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

(३.११) नगर क्षेत्रका सानातिना सडकहरु मर्मत संभार तथा स्तरोन्नतीका लागि मर्मत सम्भार कोष मार्फत सडक मर्मत सम्भार र स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई यथासम्भव उपभोक्ताको साझेदारीमा सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

(३.१२) नगर भित्र निर्माण हुने संरचनाहरु बालमैत्री, अपाङ्ग मैत्री, लैंगीकमैत्री, वातावरणमैत्री साथै जेष्ठ नागरिकमैत्री बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.१३) संघिय सरकारको सहयोगमा संचालित खरको छाना मुक्त बनाउनको कार्यलिाई निरन्तरता दिदै अति सिमान्तकृत तथा अति विपन्न वर्गको फुसको छाना भएको ५९६ घरलाई टिनको छानामा रुपान्तरण गर्ने र उक्त जस्तापाता रगिन एउटै रंगको हुनु पर्ने कार्य गर्ने नीति लिईनेछ ।

(३.१४) पूर्वाधार विकासका निमित्त सामाजिक, आर्थिक, भौगोलिक तथा वातावरणको असरको सम्बन्धमा अध्ययन गर्न प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव परिक्षणलाई अवस्था अनुसार अनिवार्य बनाउँदै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.१५) भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण गर्दा तोकिएको मापदण्ड कायम गर्न अनुगमन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित र सशक्त बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.१६) उपभोक्ता समिति र निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण गरिने भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण कार्यमा अनावश्यक ढिला सुस्ती गर्ने, गुणस्तरहिन काम गर्ने उपभोक्ता समिती र निर्माण व्यवसायीलाई दण्डीत

गरिने, कालोसुचिमा राखिने, भविष्यमा कुनै यस्तो कार्य गर्न अयोग्य ठहराउन सक्ने, जमानत जफत गर्ने जस्ता कार्यहरु मार्फत नियमनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(३.१७) उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण सम्पन्न भएका आयोजनाहरु नियमानुसार उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.१८) बोलपत्र (ठेक्का) प्रकृया मार्फत सञ्चालन गरिने आयोजनाहरु सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षको रोहवरमा आयोजना समन्वय समिति निर्माण गरि उल्लेखित आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।

(३.१९) तोकिएको लागत सहभागिता र जनसहभागीतामा सहभागी नहुने, विकास निर्माणमा असहयोग गर्ने उपभोक्ताहरुलाई नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने अत्यावश्यक सेवा सुविधाहरु बाहेक अन्य सेवा सुविधामा रोक लगाइने नीति लिईनेछ ।

(३.२०) नगरका सवै वडाहरुमा ठूला आयोजनाहरु सडक, खानेपानी, सिचाईं एवम् अन्य पूर्वाधार निर्माणमा DPR निर्माण गरि व्यवस्थित रुपमा कार्य गरिने छ । नगरभित्रका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वडास्तरीय, नगरस्तरीय र प्रदेश/संघस्तरीय योजना गरी तीन तहमा वर्गीकरण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

(३.२१) नगरको सौन्दर्यलाई कायम गर्न अव्यवस्थित रुपमा रहेका पोल र सोमा जडान गरिएका तारहरुलाई व्यवस्थित बनाउँदै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.२२) पूर्वाधार निर्माणमा सार्वजनिक निजी साझेदारी नीति अनुशरण गरी लागू गरिने छ ।

(३.२३) नगरको विकासका लागि स्थानीय बुद्धिजिवी, समाजसेवी, विषयविज्ञ, रामधुनी नगरपालिकाबाट अन्यत्र देश भित्र तथा बाहिर बसोबास गरेका तथा संघीय राजधानी काठमाण्डौलाई कर्मक्षेत्र बनाएका काठमाण्डौंमा बस्ने रामधुनी नगरवासीहरुको काठमाण्डौ-रामधुनी सम्पर्क समाज रामधुनी नगरपालिकाका गौरवका तथा अन्य आयोजनाहरुमा सल्लाह, सुझाव तथा आवश्यक सहयोग एवम् समन्वय गर्ने नीति लिईनेछ ।

(३.२४) यस नगरपालिका वाट पास गरिने नक्साहरूलाई स्वचालित तथा व्यवस्थित बनाउन नक्सापास प्रकृयालाई अनलाईन सेवामा आवद्ध गरिनेछ ।

(३.२५) नक्सापास सम्बन्धमा जनचेतना जगाई कुनैपनि घर टहरा नक्सा पास गरेर मात्र बनाउने अवस्थाको सृजना गरिने साथै पुराना घरहरूलाईपनि अभिलेखिकरण अनिवार्य लगाईनेछ ।

(३.२६) भुमिगत रूपमा पार्कि□को व्यवस्था गरि घर निर्माण गर्दा पार्कि□ क्षेत्रको नक्सापास दस्तुर पुर्णरूपमा छुटदिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(३.२७) Smart Ramdhuni कार्यक्रम अन्तरगत वडा नं. ५ लोकमार्गका घरहरूमा Pink Colour का घरहरू रं□ रोगन गर्न क्रमश लगाउने र पुराना घरमा पनि अनिवार्य रूपमा Pink Colour लगाउने व्यवस्था गर्ने साथै नयाँ बन्ने घरहरूको नक्सापास गर्दा नै रंगको वारेमा जानकारी गराउने नीति अवलम्बन गर्ने ।

(३.२८) नगर तथा प्रत्येका वडा कार्यालयको आफनै भवन निर्माण गर्ने कार्य मंसिर मसान्त सम्म सम्पन्न गरि सक्नु पर्ने र सके नगर तथा वडाहरू आफनै कार्यालय भवन वाट सेवा प्रवाह गर्ने नीति लिईने छ ।

(३.२९) सार्वजनिक, सरकारी तथा निजि भवनहरू निर्माण गर्दा मुकम्प प्रतिरोधि घर बनाउन प्रभावकारी रूपमा राष्ट्रिय भवन संहिताको पुर्ण पालना गर्नु पर्नेमा जोड दिने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

(३.३०) नगर क्षेत्रमा यद्यपी नगरपालिकाकोको पुर्व स्वीकृती विना घर टहरा लगायतका भौतिक पुर्वाधार गर्ने गरेको पाईएको छ । यसरी विना स्वीकृती निर्माण गर्दा मापदण्ड विपरित र भवन सहिताको समेत पालना नहुने अवस्था आउन सक्दछ । यसर्थ नगरपालिकाको स्वीकृती बिना घर टहरा लगायतका भौतिक संरचना निर्माण भएको देख्ना साथ वडा कार्यालय वाट निर्माण कार्य रोक्का राख्न सम्बन्धित टोल विकास संस्थाले जानकारी गराउने एव वडा कार्यालय वाट तु पत्राचार गर्ने कार्य अगाडि बढाउने नीति लिईनेछ ।

(३.३१) वडा कार्यालय वाट निर्माण कार्य रोक्का राख्ने आदेश दिदा पनि निर्माण कार्य जारी राखेमा त्यस्तौ भौतिक संरचना नगरपालिका वाट हटाई लागेको सम्पुर्ण खर्च बाकी सरह सम्बनिधत व्यक्ति वा संस्था वाट असुल उपर गर्ने नीतिलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ । निजी आवासको अभिलेखिकरण कार्यलाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।

(३.३२) नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सार्वजनिक एलानी जग्गाको संरक्षण गर्न पुर्ण रूपमा वडालाई जवाफदेहिता बनाउने नीति अवलम्बन गर्ने ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू

अव म आ.ब. ०७८/०७९ को अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र संग सम्बन्धित नीति तथा कार्यकमहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

४. बनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, खानेपानी सरसफाई, शुसासन तथा संस्थागत विकास, भुमी व्यवस्थापन तथा भवन नियमन समेत):

४.१ कोभिड १९ को कारण सिर्जना हुन सक्ने परीस्थितीको आंकलन गरी सम्पुर्ण नगरवासी (बिशेषगरि वालवालिका र जेष्ठनागरिक) हरुलाई सुरक्षित राख्न बिशेष योजना बनाईनेछ र क्वारेन्टिन व्यवस्थापन, राहत वितरण, सचेतना कार्यक्रम, सूचना तथा तथ्यांक सम्प्रेषण, उपचार तथा नियन्त्रणमा ध्यान दिन आबश्यक बजेट व्यवस्थापन गरेकोछ ।

(४.२) नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित ठूला आयोजनाहरुको निर्माणमा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांक र BIO Engineering को प्रविधि अवलम्बन गरिने छ ।

(४.३) नदीजन्य पदार्थ जस्तै : ढुंगा, गिट्टी, बालुवाको आंकलन गरी निर्दिष्ट क्षेत्रहरुबाट त्यस्ता वस्तुमा उत्खनन, संकलन, प्रशोधन, ओसारप्रसार र विकी वितरणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।

(४.४) खानेपानी तथा सरसफाईको कठिनता मापन गरी खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनुका साथै नगर क्षेत्र खुला दिशा मुक्त भई सकेको हुँदा पूर्ण सरसफाई वातावरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै लगिनेछ ।

(४.५) वातावरण मैत्री नगर निर्माणका लागि सार्वजिनक निजी साझेदारीको अबधारणा अनुरुप श्रोतमै फोहर व्यवस्थापन गर्ने साथै लेनफिल साईड (फोहर प्रसोधन केन्द्र) निर्माण व्यवस्थापन गर्न छिमेकी पालिकाहरु सँग सहकार्यको नीति अबलम्बन गरीनेछ ।

(४.६) पर्यावरण र जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि बिग्रँदो र प्रतिकूल अबस्थालाई मध्यनजर गरी पर्यावरण संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि चेतना अभिवृद्धि तथा प्रचार प्रसारमा जोड दिइनेछ ।

(४.७) बिपद जोखिम न्युकिकरण र व्यवस्थापनकालागि संबेदनशिल रहेका सेउती, दतकिच्चा, सर्दु, हकरहा, पुतोधरा, सेहरा, सुनसरी, झरना, गोलझाप्रै, कजरा लगायतका सबै खोलाहरुमा आवश्यक्तानुसार तट्बन्ध र वृक्षारोपणका लागि प्रयत्न गरिनेछ । साथै पानीको मुहान/श्रोतको रुपमा रहेका मुल (भव/**जव्दी**) हरुको संरक्षण/सम्वर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।

(५.८) विपद् उद्धारको लागि नगर तथा वडास्तरिय विपद् उद्धार समिति, जनप्रतिनिधि, राजनैतिक दल, नीजि क्षेत्र ,राष्ट्र सेवक कर्मचारी, सामुदायिक संघ संस्था, टोल विकास संस्था, र स्थानीय स्तरमा स्वयम्सेवी समूह तयार गरी परिचालन गरिनेछ ।

(५.९) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थ्य क्लिनीकहरुमा आपतकालीन स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि उपचारको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(५.१०) विपद्बाट हुनसक्ने क्षतिको तत्काल उद्धार, राहत र पूर्नस्थापनाका लागि आवश्यक जनशक्ति सामाग्री र श्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(५.११) बिपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि काम गर्ने राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाहरुलाई सहकार्यको लागी अनुरोध गरिनेछ ।

(५.१२) नगरवासीहरुलाई गोबर ग्याँस, सुधारिएको चुलो जस्ता स्वच्छ उर्जाका प्रविधिहरु पुर्याई धुँवामुक्त नगर बनाउन बैकल्पिक उर्जाका विशेष कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिईनेछ ।

(५.१३) डुवान, कटान तथा भू-क्षय नियन्त्रणकालागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(५.१४) **जंगल भित्रको व्यवस्थित सहर** निर्माण गर्ने नीति अनुरुप नगर क्षेत्र भित्र सडक निर्माण गर्दा सडकका दुबै किनारामा वृक्षारोपण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(५.१५) कलकारखाना, उद्योग व्यवसाय संचालन गर्नु अघि पूर्व प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEA) तथा वातावरणीय प्रभाव परिक्षण (EIA) अनिवार्य रुपमा गरे पश्चात मात्र सञ्चालन अनुमति दिईने छ ।

(५.१६) वायु प्रदुषण, ध्वनी प्रदुषण, जल प्रदुषण, भूमी प्रदुषण, औधोगीक प्रदुषण जस्ता प्रदुषणजन्य प्रकृतीका उद्योगहरुको संचालन गर्न निरुत्साहित गरिनेछ । पूर्व पश्चिम लोकमार्ग र मुल सडकको क्षेत्राधिकार भित्र सञ्चालन गरिने वातावरण प्रतिकुल व्यवसाय दर्ता तथा संचालन गर्ने कार्यलाई रोक लगाईने छ ।

(५.१७) **"प्रदुषण गर्नेले कर तिर्नु पर्छ"** भन्ने सिद्धान्त अनुरुप जवाफदेहि बनाई करको दायरामा ल्याईनेछ ।

(५.१८) वन जंगल, वन्यजन्तु, ढुंगा, बालुवा, नदी, खोला, खानी आदी प्राकृतिक श्रोतहरुको पहिचान गरी सोको उचित व्यवस्थापन गर्दै प्राकृतिजन्य सम्पदाहरुलाई दीगो विकासको सिद्धान्त अनुकुल बनाईने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(५.१९) प्रचलित कानून बमोजिम वा सहयोगि र साझेदार संघ सस्था वा ब्यक्ति संगको सहकार्य र साझेदारीमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय भवन, वडाकार्यालय भवन तथा अन्य सरकारी कार्यालय भवन निर्माणकालागि आवश्यक जग्गा प्राप्ति भएकोमा निजहरुलाई धन्यवाद दिदै नियमित सम्मान गर्दै लगिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(५.२०) कार्यालय भवन निर्माणकालागि आवश्यक स्रोत व्यवस्थापन गर्न केन्द्र तथा प्रदेश सरकार संग समन्वय गरि सबै वडा कार्यालयहरुको सेवा आफनै भवन वाट हुने अवस्थामा रहेको र यथासिघ्र मुख्य कार्यालयको पनि आफनै भवन वाट सेवा सुचारु गरेने छ ।

(५.२०) नगर कार्यपालिका (कार्य बिभाजन) नियमावली २०७४ तथा नगर कार्यपालिका (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०७४ तथा जनशक्ति व्यवस्थापन २०७८ मा ब्यबस्था भए अनुसारको सांगठनिक संरचना र जनशक्ति ब्यबस्थापन गर्ने निति अबलम्बन गरिनेछ ।

(५.२१) सुशासन कार्यान्वयन तर्फ सार्बजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण र उपभोक्ता समितिबाट सार्बजनिक परिक्षणलाई ब्यबस्थित गर्दै लगिनेछ ।

(५.२२) बहु सरोकारबाला सामाजिक जवाफ देहिता मंच मार्फत शुसासनको औजारमा थप कार्य गर्ने र नियमित रुपमा नगरपालिका वाट भएको प्रगतीहरुको संगालो प्रकासनमा ल्याउने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

(५.२३) आयोजना स्थलमा होर्डिङ्ग बोर्ड राख्ने, खर्च सार्बजनिक गर्ने, कार्यालयमा उजुरि पेटिका राख्ने, सहयोगी कक्ष स्थापना गर्ने, गुनासो सुन्ने अधिकारी र सम्पर्क अधिकारी तोक्ने, नगरकार्यपालिकाको प्रबक्ता तोक्ने, डिजिटल नागरिक वडापत्र, सिसि टि.भि. क्यामरा संचालनमा निरन्तरता दिदैं प्रभावकारी ढंगले अगाडी बढाईने छ ।

(५.२४) नगरलाई बिश्व सामु चिनाउन राष्ट्रिय /अन्तराष्ट्रिय नगरहरू संग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न पहल गरिने छ ।

(५.२५) नगरबासी संग सरोकार राख्नेयावत सुचनाहरुको संकलन, प्रशोधन, भण्डारण र प्रवाह गर्न सक्ने स्वचालीत आधुनिक सुचना, प्रबिधि मैत्री नगर सुचना केन्द्र तथा पुस्तकालयलाई ब्यबस्थित रुपमा तत्काल संचालन गरी वडा कार्यालय समेतमा बिस्तार गरिनेछ ।

(५.२६) आबधिक नगर बिकास योजना किताबले निर्दिष्ट गरे वमोजिम मध्यमकालिन खर्च संरचना तयारी गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने नीति लिईने छ ।

(५.२७) नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका चल अचल सम्पतिको अभिलेख अद्यावधिक गरिनेछ ।

(५.२८) कर्मचारी हरूकालागि क्षमता अभिबृद्धि संग सम्बन्धित तालिमहरू संचालन गरिनेछ ।

(५.२९) नगरपालिकाले सम्पादन गर्ने कार्यका लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट आन्तरिक संगठन संरचनाको ढाँचा प्राप्त हुन आएकोले अर्को व्यवस्था नभएसम्म सो अन्तरिम संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको प्रतिवेदनका आधारमा थप दरबन्दी श्रृजना गरी पदपूर्तीको व्यवस्था गरिने छ । स्थायी पदपूर्ती सम्बन्धि कानून निर्माण भै पदपूर्ती नभएसम्म रिक्त पदमा सेवा करार गरी वा स्वयमसेवक राखी सहायक स्तरका पदहरुबाट सम्पादन हुने कार्य गराउने नीति लिईनेछ ।

(५.३०) वित्तीय व्यवस्थापन तथा श्रोत परिचालन संग सम्बन्धित सवै खाले स्थानीय ऐन, नियम, निर्देशिका तथा कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने

(५.३१) राजश्व परामर्श समितिकोलाई थप क्रियाशिल, क्षमता वान र व्यवस्थीत गर्ने कार्य गरिनेछ ।

(५.३२) नगरपालिकाको आवश्यक तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रसोधन तथा अध्यावधिक गर्ने नियमित गरिनेछ ।

(५.३३) राजश्व तथा सेवा शुल्क दरलाई ब्यवहारिक र पारदर्सी बनाउन निजी क्षेत्र तथा नागरिक समाजसंग समन्वय र साझेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(५.३४) नगरबासिको आयआर्जन क्षमता संग मिलानहुने गरी ब्यावहारिक राजश्व प्रणालीको विकास गर्ने नीतिलाई अगाडि बढाईन्छ ।

(५.३५) राजश्व प्राप्तिका क्षेत्रकाआधारमा सम्बन्धित क्षेत्रगत लगानी र उपयोगको विश्वासिलो बातावरण श्रृजना गरी नगरबासिको विश्वास आर्जन गर्ने कार्यहरु अगाडि बढाउने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

(५.३५) राजश्वयको दायरा भित्र सहज रुपमा आउने करदातालाई विशेष सहुलियत प्रदान गर्ने आर्थिक बर्षको सुरु ३ महिनाभित्र कर तथा राजश्वबुझाउनेको हकमा विशेष छुट, ६ महिनाभित्र बुझाउनेलाई छुट र ९ महिनाभित्र बुझाउनेलाई समेत कर छुटको व्यवस्था मिलाउने नीति लिईनेछ ।

(५.३६) करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुको हकमा १ वर्षको कार्य अवधि पूरा गरेका कर्मचारीहरुलाई कर्मचारीहरुको मासिक पारिश्रमिकबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी नगरपालिका कोषबाट सो रकममा १० प्रतिशत थप गरी सञ्चयकोष वा सामाजिक सुरक्षा कोषमा जम्मा गर्ने नीति लागू गरिने छ । साथै ५ वर्ष भन्दा बढी समय नगरपालिकामा रही अविच्छिन्न रुपले करार नियुक्ती भै कामकाज गरेका कर्मचारीलाई निजको सेवा अवधि, कार्यक्षमता र निजले पुर्याएको योगदानको कदर गर्दै सेवाबाट अलग हुदाँ नगरकार्यपालिकाले प्रयोत्साहन स्वरुप एकमुष्ट रकम उपलब्ध गारउन सक्ने छ । तर सरकारी हानी नोक्सानी वा अनियमितता वा लापरवाही वा अन्य नकारात्क कृर्याकलापका कारण निजलाई सेवाबाट हटाउनु परेको अवस्थामा यस्तो रकम दिईने छैन् ।

(५.३७) यस नगरपालिकाले सबै नागरिकहरुले आफ्नो अधिकार मोबाईल एप्स माध्यमबाट सर्वसाधरणले सरल र सहज रुपमा सेवा प्राप्त गर्ने, आफुसँग सम्बन्धित सूचनाहरुको उपयोग गर्न सक्ने, स्थानीय सरकारको बारेमा आवश्यक जानकारी लिई आफ्ना गुनासा र समस्याहरु समाधान गर्न सक्ने व्यवस्थाका लागि **जनतासँग रामधुनी** भन्ने एप्स सञ्चालन गर्ने कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाईने छ ।

(५.३८) नगरपालिकाको कार्य सम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन जनशक्ति विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा जोड दिईनेछ । जसका लागि क्षमता विकास कार्यक्रम तथा अध्ययन अबलोकन भ्रमण लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरीनेछ ।

(५.३९) नगर तथा वडाको काम कारवाहीलाई अझ बढि प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउन अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीलाई सूचकमा आधारित बनाई संस्थागत गर्दै प्रभावकारी रुपमा लागु गरिनेछ। सूचकका आधारमा कर्मचारीलाई पुरस्कार र दण्डको नीति अबलम्बन गरीनेछ ।

(५.४०) नगरपालिकाबाट जनतालाई उपलब्ध गराइने सेवा सुविधाको विस्तृत विवरण समावेश भएको डिजिटल बडापत्र (सुचना पाटी) तयार गरी नगर तथा वडाहरुमा संचालन गरीनेछ ।

(५.४१) नगर क्षेत्रमा बन्ने भौतिक संरचनाहरुलाई भुकम्प प्रतिरोधी निर्माण गर्ने उद्देश्यले घर तथा भवन निर्माण कार्यमा सम्लग्न ठेकेदार/मिस्त्रीहरुलाई आधारभूत तालिम संचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तता दिईने छ। साथै घर तथा भवन निर्माण ईजाजत दिदा भुकम्प प्रतिरोधी तालिम प्राप्त गरी नगरपालिकामा सूचिकृत भएका आधिकारीक ठेकदारको प्रमाण पत्र सम्लग्न गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।

(५.४२) जनमूखी कर प्रणालीको अवधारणा अनुरुप कर प्रणालीलाई अझ प्रभावकारी र व्यबस्थित बनाउन करका दर तथा दायराहरुलाई समय सापेक्ष बनाउदै **वेब बेसमा आधारित कर प्रशासन** निर्माणको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ। साथै नागरिकले घर बसी बसी कर तिर्न सक्ने गरि ई-भुक्तानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

(५.४३) नगरपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी तथा व्यवस्थित बनाउन संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई कार्य सम्पादन र मूल्यांकनका आधारमा प्रोत्साहन गर्ने नीति अबलम्न गरीने छ ।

(५.४४) नगर कार्यपालिकाको कार्यालय तथा वडाबाट प्रदान गरीने सेवा प्रवाहमा जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका ब्यक्ति, असक्त व्यक्ति, बालबालिका र महिलाहरुलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिने छ ।

(५.४५) नगरपालिका क्षेत्र भित्रको भुमीको समुचित आयोग, बैज्ञानिक वर्गिकरण तथा प्रभावकारी व्यवस्थापनकालागि भु-उपयोग योजना तयारगरी कार्यान्वयनमा ल्याइएने छ । भुमिहिन दलित तथा भुमीहिन र अव्यवस्थित बसोबासीको लगत संकलन गरी त्यस्ता परिवारका लागि आवश्यक पर्ने भुमीको खोजी गरी भुमीको स्वामित्व कायम गर्ने गराउने कार्यमा आवश्यक व्यवस्थापन गरिने छ ।

(५.४६) नगरमा आर्थिक वृद्धिलाई दिगो रुपमा हासिल गर्न आवश्यक सार्वजनिक पूर्वाधार/संरचना तथा सेवाहरु (जस्तैः सडक, पुल, खानेपानी, सिंचाई, विद्युतलगायत विभिन्न पूर्वाधारहरु) को विकास अनिवार्य हुन्छ । पूर्वाधार सेवाहरुको निर्माण र सञ्चालनमा आवश्यक पर्ने साधन-स्रोतहरुको तुलनामा नगर कोषबाट विनियोजन हुने साधन-स्रोत न्यून हुन्छ । तसर्थ, सार्वजनिक-निजी साझेदारीको मान्यताको आधारमा निजी क्षेत्रमा उपलब्ध साधन-स्रोत, सीप तथा प्रविधिलाई नगरको विकास कार्यमा आकर्षित गरी सार्वजनिक उपयोगका सम्पत्ति र सेवाको सञ्चालन कम खर्चिलो, प्रभावकारी र विश्वासनीय बनाउन सार्वजनिक-निजी साझेदारी नीति, २०७८ तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

(४.४७) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र रामधुनी नगरपालिकाले लिएको लक्ष्य र उदेश्य पुरा गर्ने योजना तथा कार्यक्मह‌रुमा विभिन्न संघसंस्थाहरु संगको नगरले साझैदारी गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ

आदरणिय सभाध्यक्ष ज्यू

अब म माथिका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्मह‌रु कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र श्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्द छु ।

६. आगामी आ.ब.का नीति तथा कार्यक्मह‌रु कार्यानवयन गर्न रु. ७२ करौड ८४ लाख ०४ हजार विनियोजन गरिएकामा कुल विनियोजन मध्ये ४३ करौड ०७ लाख ३३ हजार चालु खर्च तर्फ रु. ५९.१३ % र पुँजीगत खर्च तर्फ २९ करौड ७६ लाख ७१ हजार मात्र ४०.८७ % रहेको छ ।

७. आगामी आ.ब.कालागि कुल अनुमान गरिएको खर्च वेहोर्ने श्रोत मध्ये संघिय सरकार समानीकरण अनुदान रु १६ करौड ५ लाख, संघिय सरकार शसर्त, पुजीगत अनुदान रु २५ करौड ३८ लाख, संघिय सरकार समपुरक अनुदान १ करौड ४१ लख, संघिय राजश्व वाँडफाँड रु. ९ करौड ३३ लाख ८२ हजार, प्रदेश सरकार समानीकरण अनुदान रु ९४ लाख १० हजार, शसर्त अनुदान ५२ लाख ३३ हजार, समपुरक अनुदान १ करौड, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड रु. ५२ लाख बिस हजार, मालपोत रजिष्ट्रेशन रु. ३ करौड ५० लाख, करुणा फाउण्डेशन २२ लाख १२ हजार गत बर्षको

मौजदात र अन्य अनुमानित आय रु. ७ करौड ४७ लाख ६७ हजार र जनसहभागिता रु. ३ कारौड गरि कुल जम्मा रु. ७२ करौड ८४ लाख ०४ हजार मात्र वेहोरिने अनुमान गरिएको छ ।

आदरणिय सभाध्यक्ष ज्यू

अब म आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को राजश्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

८. आगामी आर्थिक बर्षको राजश्व नीति र करका दरहरु निर्धाण गर्दा निम्नानुसार राजश्व परिचालन नीति अंगिकार गरिनेछ ।

(क) करको दर यथावत राखि दायरा विस्तारलाई प्राथमिक्ता दिने नीति अवलम्बन गरिएको छ ,

(ख) राजश्व संकलनकालागि अवश्यक जनशक्तिको क्षमता विकासमा जोड दिने,

(ग) कर संकलन तथा प्रतिवेदन प्रणलीलाई सुचना प्रविधि व्यवस्थापन गर्ने,

(घ) कर घरमै बसेर तिर्न सक्ने सुचना प्रविधिको सेवा र प्रणाली विस्तार गर्ने,

(ङ) राजश्व संकलनलाई थप पारदर्शी तथा प्रभावकारी वनाई करदातालाई कर तिर्न उत्प्रेरणा एवं सचेतनाकोलागि करदाता शिक्षा संचालन गर्ने । कर करले होईन मनले तिर्ने वातावरण बनाउने । र करको जानकारी गराउने पद्धती अवल्मबन गर्ने । राजश्व संकलनमा सुचना प्रविधिको प्रयोग गरि व्यवसायिले विधुतीय माध्यम वाट कर तिर्ने र कर तिरि सके पछि धन्यवाद दिने प्रणलीको व्यवस्था मिलाउने,

आदरणिय सभाध्यक्ष ज्यू

आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को राजश्वको कर तथा सेवा शुल्क, दस्तुर र श्रोत सहितको आर्थिक विधेयक, २०७८ मा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ । विनियोजन बिधेयक, २०७८ र आर्थिक विधेयक, २०७८ यसै सम्मानित नगरसभामा प्रस्तुत गरेको छु । यसै गरि व्यय अनुमानको विवरण र मध्यमकालीन खर्च संरचनाको सारश तथा रातो किताबको साराशं समेत प्रस्तुत गरेकोछु ।

बजेट कार्यान्वयन, खर्चको मितव्ययिता तथा प्रभावकारीता

- आर्थिक बर्षको शुरुमै बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको कार्ययोजना सबै वडा र विषयगत शाखाहरु वाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- बजेट कार्यान्वयनलाई जिम्बेवारी र जवाफदेहि बनाउन आगामी आर्थिक बर्ष वाट अनिवार्य रुपमा कार्यसम्पादन सम्झौता गरिने छ । कर्मचारीको कार्य सम्पादनको मुल्याँकन र कार्यसम्पादन सम्झौताको आधारमा गरिनेछ । सोहि अनुसार दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
- सबै वडा शाखाहरुले बजेट स्वीकृत भएको १५ दिन भित्र खरिद योजना स्वीकृत गरि सक्नु पर्नेछ । खरिद योजना स्वीकृत नगराई कुनै पनि योजना कार्यान्वयनमा ल्याईने छैन ।
- सबै शाखाले बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वनकालागि आवश्यक नियमावली, निदेशिका, कार्यविधि, मापदण्ड बनाउने वा संसोधन गर्नु पर्ने भएमा आर्थिक बर्षको पहिलो चौमासिक भित्र स्वीकत गरि सक्नु पर्नेछ ।
- स्वीकृत आयोजनाहरु समयमै सम्पन्न गर्न जिम्वेवारहरुले बोलपत्र गर्ने, मुल्याँकन गर्ने तथा खरिद संझौता गर्ने कार्य आर्थिक बर्षको पहिलो चौमासिक अबधि भित्र गरि सक्नु पर्नेछ ।
- अवधिक रुपमा बजेट तथा कार्यान्वयनको समिक्षा गर्न जिम्वेवारी योजना शाखालाई हुनेछ ।

आदरणिय सभाध्यक्ष ज्यू

- आर्थिक बर्ष २०७६/०७७ को यथार्त खर्च, आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को संसोधित अनुमान र आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को आय व्ययको विवरण अनुसुचिमा उल्लेख गरेको छु । चालु आर्थिक बर्षको प्रगति विवरण समेत अनुसुचिमा राखेको छु ।

- धेरै प्रकारको असहजता र प्रतिकुल परिस्थितीका वावजुद नगरपालिले लिएको नीति कार्यक्रमको कार्यान्वयनवाट रामधुनी बासीमा सृजना भएको उत्साह, आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लक्ष्यलाई कायम राख्दे आगामी आर्थिक बर्षको बजेटले आवधिक नगर विकास योजना, दिगो विकास लक्ष्य र नगरवासीको सपनालाई केही हद सम्म साकार पार्ने विश्वास लिएको छु । कोभिड-१९ संग डटेर जुध्नुपर्ने यस संकटको घडिमा कर्मचारी, जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दल, समाजसेवी, निजिक्षेत्र, संचारकमी तथा नागरिक समाजलाई आ-आफनो ठाउँ वाट साकारात्म भुमिकाकोलागि धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

  अन्त्यमा, बजेट तर्जुमा गर्दा मार्गदर्शन गर्नु हुने, संधिय सरकार , प्रदेश सरकार, वितिय व्यवस्थापन आयोग, अर्थमन्त्रालय र नगरविकास कोषलाई आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । बजेट तर्जुमाको कर्ममा प्रत्येक चरणहरुपुरा गर्न संलग्न भई भुमिका निर्वाह गर्नु हुने वडावासी, संघ संस्था, टोल विकास संस्था, लक्षित समुह, बाल समुह संजाल, विभिन्न समितिहरु, वडा कार्यालय, विषयगत शाखा, विषयगत समिति, कर्मचारीहरु तथा जनप्रतिनिधिहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै बजेट कार्यान्वयनमा समेत सबैको रचनात्मक योगदान रहने छ भनि आशा र अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद

सविना कुमारी चौधरी

उप प्रमुख तथा संयोजक

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

रामधुनी नगरपालिका, झुम्का सुनसरी

anusuchi 1

रामधुनी नगरपा लका

नगर कार्यपा लकाको कार्यालय, सुनसरी

कार्यालयको कोड : ८०११४४०४३००

Details of income and expenditure

४. आ र्थक वर्ष : २०७८/७९ को आ र्थक ववरण

रु. हजारमा

शीर्षक	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को संशो धत अनुमान	आ.व. २०७८/७९ को अनुमान
आय	६०,६५,२७	५८,७३,७६	६५,३६,३७
राजस्व	१३,५७,९२	१३,३५,८१	१७,२३,७९
आन्तरिक श्रोत	७,११,७८	३,५३,२७	३,८४,६९
११३१३ एकीकृत सम्पती कर	३३,६७	५२,५०	८२,५०
११३१४ भु मकर/मालपोत	३,४०,८६	४,२०	५,००
११३२१ घरवहाल कर	६,२७	२१,००	२५,८०
११३२२ वहाल वटौरी कर		२६,२५	२९,२०
११४५१ सवारी साधन कर (साना सवारी)		७,३५	८,००
११४५२ पुर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर		२६,२५	१८,७३
११४७९ अन्य मनोरञ्जन कर		१,०५	२५
११६९१ अन्य कर	१,५५	३,००	६,६५
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान		२४,६७	०
१४२२१ न्यायिक दस्तूर		२०	२०
१४२२३ शक्षा क्षेत्रको आम्दानी		३,७८	३,००
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	२१,१३	५२,५०	६३,३८
१४२४३ सफारिश दस्तुर	५१,३७	७३,५०	७८,१५
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर		२,६०	३,००
१४२५४ रे डयो/ एफ.एम.सञ्चालन दस्तुर		४०	४०
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय		०	२२,१२
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	१३	१,०५	१,५०
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत		१,०५	१,५०
१४६११ व्यवसाय कर	२८,०६	२६,२५	३२,५२
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	६,४६,१३	९,८२,५३	१३,३९,०२
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	३१,४६	०	३,५०,००
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अ भबृद् ध कर	६,१४,६६	९,२७,२८	४,६६,९१

११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्त:शुल्क		५५,२५	०
११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्त:शुल्क		०	४,६६,९१
१४१५७बाँडफाँड भई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको व क्रबाट प्राप्त हुने आय		०	५५,२०
अन्य आय	२,२८,७०	२५,६६	२,७९
१४५२९ अन्य राजस्व	२,२८,७०	२५,६६	२,७९
अन्तर सरकारी वत्तीय हस्तान्तरण	४३,११,५०	४१,७७,४२	४५,१२,६६
संघीय सरकार	३७,७२,०३	३९,७६,४२	४२,८४,००
१३३११ समानिकरण अनुदान	१५,९२,२९	१५,१२,००	१६,०५,००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	२१,०२,९८	२४,४२,९८	२१,३८,००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत		०	४,००,००
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	७६,७५		
१३३१७समपुरक अनुदान पुँजीगत		०	१,४१,००
१३३१८ अन्य अनुदान चालु		२१,४४	०
प्रदेश सरकार	५,३९,४६	२,०१,००	२,२८,६६
१३३११ समानिकरण अनुदान	७६,५९	७६,३३	७६,३३
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	३,४७,८७	२४,६७	५२,३३
१३३१४ वषेश अनुदान चालु	१५,००		
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	१,००,००	१,००,००	१,००,००
बैदे शक			
जनसहभा गता	३,९५,८५	३,६०,५३	३,००,००
वत्तीय व्यवस्था (प्राप्ति)			
व्यय	५४,७६,७६	६८,२०,०९	७२,८४,०४
चालु	२८,०७,६३	३८,२४,३२	४३,०७,३३
२१११११ पारिश्र मक कर्मचारी	१६,३६,५८	१९,१२,५२	२१,२७,२२
२१११२ पारिश्र मक पदा धकारी	९७,९९	१,२०,००	१,२०,००
२११२१ पोशाक	१३,२०	१३,०८	१५,३०
२११२३ औषधीउपचार खर्च	१,००	१०	२१,५०
२११३१ स्थानीय भत्ता	१६	४४,८८	२,१६
२११३२ महंगी भत्ता	२९,२४	०	३०,००
२११३५कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	१,६८	५७,१६	२९,७४
२११३९ अन्य भत्ता	२६,८६	२२,१०	३५,४०
२१२१४कर्मचारी कल्याण कोष	०	५०,००	१,१५,००
२१२१९ अन्य सामाजिक सुरक्षा खर्च	०	४०,२९	०
२२१११ पानी तथा बिजुली	१५,३२	९,६०	१३,०७

२२११२ संचार महसुल	७,६३	३,७७	८,७७
२२२११ इन्धन (पदा धकारी)	१,६८	१५,००	१४,००
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२५,५५	२८,३०	३७,१०
२२२१३ सवारी साधन मर्मत खर्च	२१,०७	२१,८५	२३,०५
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	४,७९	४,३२	१२,८३
२२२२१ मे शनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	१७,५८	२५,२७	१५,११
२२२३१ नि र्मत सार्वजनिक सम्प त्तको मर्मत सम्भार खर्च	१,९५	३,४८	५०
२२२९१ अन्य सम्प त्तहरूको संचालन तथा सम्भार खर्च	०	०	२,००
२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	३५,०६	३९,६९	४३,६०
२२३१२ पशुपंक्षीहरूको आहार	०	१,००	५,६६
२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च	५१	९५	३,५०
२२३१४ इन्धन - अन्य प्रयोजन	९९	१,००	१,००
२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१९,५१	२१,६९	६,०५
२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च	३,०९	२९,९४	७,५२
२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	६,७८	१४,७६	२,५०
२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	०	२,००	१,८०
२२४१९ अन्य सेवा शुल्क	१५	०	८०
२२५११ कर्मचारी ता लम खर्च	१,३४	९,५०	१४,००
२२५१२ सीप वकास तथा जनचेतना ता लम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	३७,८५	६८,६२	५४,०९
२२५२१ उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	१,५५	६,५०	५,५०
२२५२२ कार्यक्रम खर्च	२,५५,११	६,४८,१८	८,७५,८८
२२५२९ व वध कार्यक्रम खर्च	१,४८,१६	१,६४,६१	२,१०,५१
२२६११ अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	८,७५	११,०७	९,३१
२२६१२ भ्रमण खर्च	५,१९	११,०४	१३,०७
२२६१३ व शष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनि ध मण्डलको भ्रमण खर्च	०	०	२,००
२२६१९ अन्य भ्रमण खर्च	२,६०	२,५४	९,९९
२२७११ व वध खर्च	७५,०७	७४,३९	९७,२२
२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च	३,९८	९,००	१०,००
२४२११ आन्तरिक ऋणको ब्याज	९,९९	२०,००	०
२४२१२ आन्तरिक ऋणको सेवा शुल्क तथा बैंक क मशन	४	५०	०
२५१२१ वत्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	०	०	१,३५
२५१२२ वत्तीयसंस्थानहरूलाई पूँजीगत सहायता	०	०	५०
२५३११ शै क्षक संस्थाहरूलाई सहायता	३८,९३	९७,८४	१,३१,६३
२५३१२ स्वास्थ संस्थाहरूलाई सहायता	१,०६	७५	१७,७२
२५३१३ उपभोक्ता स मति तथा गैर सरकारी संस्था सहायता	०	०	८०

२५३१४ धार्मिक तथा सांस्कृतिक संस्था सहायता	०	१,८५	०
२५३१५ अन्य सस्था सहायता	०	०	४,०१
२६४११ सरकारी निकाय, समिति, प्रतिष्ठान एवं बोर्डहरूलाई निःशर्त चालु अनुदान	०	२३,३२	०
२६४१२ सरकारीनिकाय, समिति, प्रतिष्ठान एवं बोर्डहरूलाई सशर्त चालु अनुदान	१,४१,५४	१,०३,८२	०
२६४१३ अन्य संस्थालाई सःशर्त चालु अनुदान	७,०६	२,१०	०
२६४२१ सरकारी निकाय, समिति, बोर्ड – पुँजीगत निःशर्त अनुदान	०	२,५०	०
२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा	१,८०	२,५०	०
२७२११ छात्रवृत्ति	३५,३३	२,२०	४,००
२७२१२ उद्दार, राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च	५,२५	१५,००	३४,३९
२७२१३ औषधीखरिद खर्च	४४,८७	२३,१९	१८,३६
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	०	५०	३०,७६
२७३१२ उपदान	०	१०,००	२०,००
२७३१३ सेवा निवृत्तको संचित बिदा	०	७,५०	१७,००
२७३१४ सेवा निवृत्तको औषधी उपचार	०	७,५०	१५,००
२८१४१ जग्गाको भाडा	७,३०	७,००	७,५०
२८१४२ घरभाडा	५,५५	६,००	६,००
२८१४३ सवारी साधन तथा मेशिनरी औजार भाडा	१३	१,००	१,५०
२८९११ भैपरी आउने चालु खर्च	७१	१,००	०
पूंजीगत	२६,६९,१२	२९,९५,७७	२९,७६,७१
३११११ आवासीय भवन निर्माण/खरिद	७२,०७	१,३३,७९	३६,३०
३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	२,५५,५६	२,७६,४८	१२,२३
३१११३ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	२,३०	४२,१६	४,०१,२४
३११२१ सवारी साधन	१५,१२	७०,१६	६६,००
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	६,६९	१६,५०	४५,१०
३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	१४,३८	७,९०	३४,००
३११३१ पशुधन तथा बागवानी विकास खर्च	१,००	५४,९०	०
३११३४ कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च	१५	१३,१०	११,००
३११३५ पूँजीगत परामर्श खर्च	०	०	१५,००
३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	१४,७६,१४	१५,७६,५३	१२,५१,१२
३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	२१,३१	६,९०	४८,६५
३११५४ तटबन्ध तथा बाँधनिर्माण	२६,१०	१९,२०	१३,८०
३११५५ संचाई संरचना निर्माण	४०,६९	२८,८०	११,०१
३११५६ खानेपानी संरचना निर्माण	४०,०४	१६,५१	१,७५,२८
३११५७ वन तथा वातावरण संरक्षण	७,००	७१,५०	१८,००

३११५८ सरसफाई संरचना निर्माण	६,५०	५,३५	११,५०
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	६,५३,७१	५,९७,५९	७,९०,७५
३११६१ नि र्मत भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	३०,२९	३६,४०	३५,१२
३११७१ पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	०	०	६०
३१४११ जग्गाप्राप्ति खर्च	०	२२,००	०
बजेट बचत (+)/न्यून	५,८८,५१	(९,४६,३३)	(७,४७,६७)
गत वर्षको नगद मौज्दात	४,३९,६४	९,४६,३३	७,४७,६७

anusuchi 2

रामधुनी नगरपा लका

नगर कार्यपा लकाको कार्यालय, सुनसरी

कार्यालयको कोड : ८०११४४०४३००

Projection of revenue and grants to achieve

			रु. हजारमा
शीर्षक	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को संशो धत अनुमान	आ.व. २०७८/७९ को अनुमान
आय	६५,०४,९१	६८,२०,०९	७२,८४,०४
राजस्व	१७,९७,५६	२२,८२,१४	२४,७१,३८
आन्तरिक श्रोत	११,५१,४२	१२,९९,६०	११,३२,३६
११३१३ एकीकृत सम्पती कर	३३,६७	५२,५०	८२,५०
११३१४ भु मकर/मालपोत	३,४०,८६	४,२०	५,००
११३२१ घरवहाल कर	६,२७	२१,००	२५,८०
११३२२ वहाल वटौरी कर		२६,२५	२९,२०
११४५१ सवारी साधन कर (साना सवारी)		७,३५	८,००
११४५२ पुर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर		२६,२५	१८,७३
११४७९ अन्य मनोरञ्जन कर		१,०५	२५
११६९१ अन्य कर	१,५५	३,००	६,६५
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान		२४,६७	०
१४२२१ न्यायिक दस्तूर		२०	२०
१४२२३ शक्षा क्षेत्रको आम्दानी		३,७८	३,००
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	२१,१३	५२,५०	६३,३८
१४२४३ सफारिश दस्तुर	५१,३७	७३,५०	७८,१५
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर		२,६०	३,००
१४२५४ रे डयो/ एफ.एम.सञ्चालन दस्तुर		४०	४०

१४२६५अन्य क्षेत्रको आय		०	२२,१२
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	१३	१,०५	१,५०
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत		१,०५	१,५०
१४६११ व्यवसाय कर	२८,०६	२६,२५	३२,५२
३२१२१ नगद	४,३९,६४	२५,५०	०
३२१२२ बैंक मौज्दात		९,२०,८३	७,४७,६७
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	६,४६,१३	९,८२,५३	१३,३९,०२
११३१५घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	३१,४६	०	३,५०,००
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अ भबृद् ध कर	६,१४,६६	९,२७,२८	४,६६,९१
११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क		५५,२५	०
११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क		०	४,६६,९१
१४१५७बाँडफाँड भई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको व क्रबाट प्राप्त हुने आय		०	५५,२०
अन्य आय	२,२८,७०	२५,६६	२,७९
१४५२९ अन्य राजस्व	२,२८,७०	२५,६६	२,७९
अन्तर सरकारी वत्तीय हस्तान्तरण	४३,११,५०	४१,७७,४२	४५,१२,६६
संघीय सरकार	३७,७२,०३	३९,७६,४२	४२,८४,००
१३३११ समानिकरण अनुदान	१५,९२,२९	१५,१२,००	१६,०५,००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	२१,०२,९८	२४,४२,९८	२१,३८,००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत		०	४,००,००
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	७६,७५		
१३३१७समपुरक अनुदान पुँजीगत		०	१,४१,००
१३३१८ अन्य अनुदान चालु		२१,४४	०
प्रदेश सरकार	५,३९,४६	२,०१,००	२,२८,६६
१३३११ समानिकरण अनुदान	७६,५९	७६,३३	७६,३३
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	३,४७,८७	२४,६७	५२,३३
१३३१४ वषेश अनुदान चालु	१५,००		
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	१,००,००	१,००,००	१,००,००
बैदे शक			
जनसहभा गता	३,९५,८५	३,६०,५३	३,००,००

anusuchi 3

रामधुनी नगरपा लका

नगर कार्यपा लकाको कार्यालय, सुनसरी

कार्यालयको कोड : ८०११४४०४३००

Projection of expenditures

								आ.व. : २०७८/७९
शीर्षक	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को संशो धत अनुमान	आ.व. २०७८/७९ को अनुमान	स्रोत				
				आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वत्तीय हस्तान्तरण		जनसहभा गता	बैदे शक
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार		
व्यय	५४,७६,७६,०३६.६५	६८,२०,०९,७९९.३१	७२,८४,०४,४२४	२४,७९,३८,४२४	४२,८४,००,०००	२,२८,६६,०००	३,००,००,०००	०
चालु	२८,०७,६३,६७४.३६	३८,२४,३२,२७३.३१	४३,०७,३३,०००	१७,१९,४२,०००	२५,१७,७८,०००	६५,५८,०००	४,५५,०००	०
२०००० खर्च	२८,०७,६३,६७४.३६	३८,२४,३२,२७३.३१	४३,०७,३३,०००	१७,१९,४२,०००	२५,१७,७८,०००	६५,५८,०००	४,५५,०००	०
पूंजीगत	२६,६९,१२,३६२.२९	२९,९५,७७,४४६	२९,७६,७९,४२४	७,५१,९६,४२४	१७,६६,२२,०००	१,६३,०८,०००	२,९५,४५,०००	०
३०००० सम्पत्ती तथा दायित्व	२६,६९,१२,३६२.२९	२९,९५,७७,४४६	२९,७६,७९,४२४	७,५१,९६,४२४	१७,६६,२२,०००	१,६३,०८,०००	२,९५,४५,०००	०

anusuchi 5

रामधुनी नगरपा लका

नगर कार्यपा लकाको कार्यालय, सुनसरी

कार्यालयको कोड : ८०११४४०४३००

Sectors wise Projection of expenditures

				रु. हजारमा
	संकेत	शीर्षक	वनियोजन	स्रोत

स.नं .				आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वत्तीय हस्तान्तरण		जनसहभा गता	बैदे शक
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार		
१	२	आ थेक वकास	६,२३,००	१,००,६०	४,८१,१८	३९,५०	१,७२	०
१	२०१	कृ ष	२,२२,९२	७९,००	१,४५,८०	५,००	१,१२	०
२	२०२	उद्योग	४३,५०	३,००	३६,००	४,५०	०	०
३	२०३	पर्यटन	३,२७,००	१३,००	२,८४,००	३०,००	०	०
४	२०४	सहकारी	९,५०	९,००	५०	०	०	०
५	२०६	जलश्रोत तथा संचाई	३,६०	०	३,००	०	६०	०
६	२०७	बन	२,००	०	२,००	०	०	०
७	२०८	पशुपन्छी वकास	१४,४८	४,६०	९,८८	०	०	०
२	७	सामाजिक वकास	२८,३१,४६	१,८७,३९	२५,२१,७९	१,१८,७८	३,५७	०
१	७०२	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	१,५३,५०	०	१,५३,५०	०	०	०
२	७०३	युवा तथा खेलकुद	१,१३,६६	१५,८०	४७,८६	५०,००	०	०
३	७०४	खानेपानी तथा सरसफाई	१९,१८	५,२०	१३,९८	०	०	०
४	७०५	भाषा तथा संस्कृति	५२,९०	५,२५	४७,६५	०	०	०
५	७०६	शक्षा	१८,२८,११	२७,८५	१७,९२,२९	६,५०	१,४७	०
६	७०७	स्वास्थ्य	३,५१,९४	२८,७५	३,१९,३४	३,७५	१०	०
७	७०८	लैं गक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	३,१२,१६	१,०४,५४	१,४७,०९	५८,५३	२,००	०
३	३	पूर्वाधार वकास	२०,८१,८४	५,६६,७४	११,५८,०१	६४,१३	२,९२,९५	०
१	३०१	यातयात पूर्वाधार	१६,४०,७३	४,६०,२९	८,५९,४९	५४,००	२,६६,९५	०
२	३०२	भवन, आवास तथा सहरी वकास	३,३७,९७	९४,३७	२,२२,१४	१०,१३	११,३३	०
३	३०३	उर्जा	४८,८०	०	४२,००	०	६,८०	०

४	३०४	संचार तथा सूचना प्रबि ध	२,४३	२,४३	०	०	०	०
५	३०६	पुननिर्माण	७,५०	५,१०	२,००	०	४०	०
६	३०७	सम्पदा पूर्वाधार	४४,४०	४,५५	३२,३८	०	७,४७	०
४	४	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	३,३१,३५	२,०१,२५	१,२२,१०	६,२५	१,७५	०
१	४०१	शासन प्रणाली	१०,८०	५,००	४,०५	१,७५	०	०
२	४०३	प्रशासकीय सुशासन	५०,५०	४४,७५	४,००	०	१,७५	०
३	४०४	वत्तीय सुशासन	१४,५०	४,९०	५,१०	४,५०	०	०
४	४०५	कानुन तथा न्याय	४,५०	४,००	५०	०	०	०
५	४०६	शान्ति तथा सुव्यवस्था	१,००	०	१,००	०	०	०
६	४१०	गरिबी निवारण	३५,६६	०	३५,६६	०	०	०
७	४१२	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	३,००	०	३,००	०	०	०
८	४१३	अनुगमन तथा मूल्यांकन	५०	०	५०	०	०	०
९	४१४	तथ्यांक प्रणाली	२२,००	०	२२,००	०	०	०
१०	४१५	वातावरण तथा जलवायु	३३,४५	३०,००	३,४५	०	०	०
११	४१६	मानब संशाधन वकास	३१,३०	२२,८५	८,४५	०	०	०
१२	४१७	वपद व्यवस्थापन	१,२४,१४	८९,७५	३४,३९	०	०	०
५	१	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१४,१६,३९	१४,१५,३९	१,००	०	०	०
१	१०१	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१४,१६,३९	१४,१५,३९	१,००	०	०	०
कुल जम्मा			७२,८४,०४	२४,७९,३८	४२,८४,००	२,२८,६६	३,००,००	

धन्यवाद